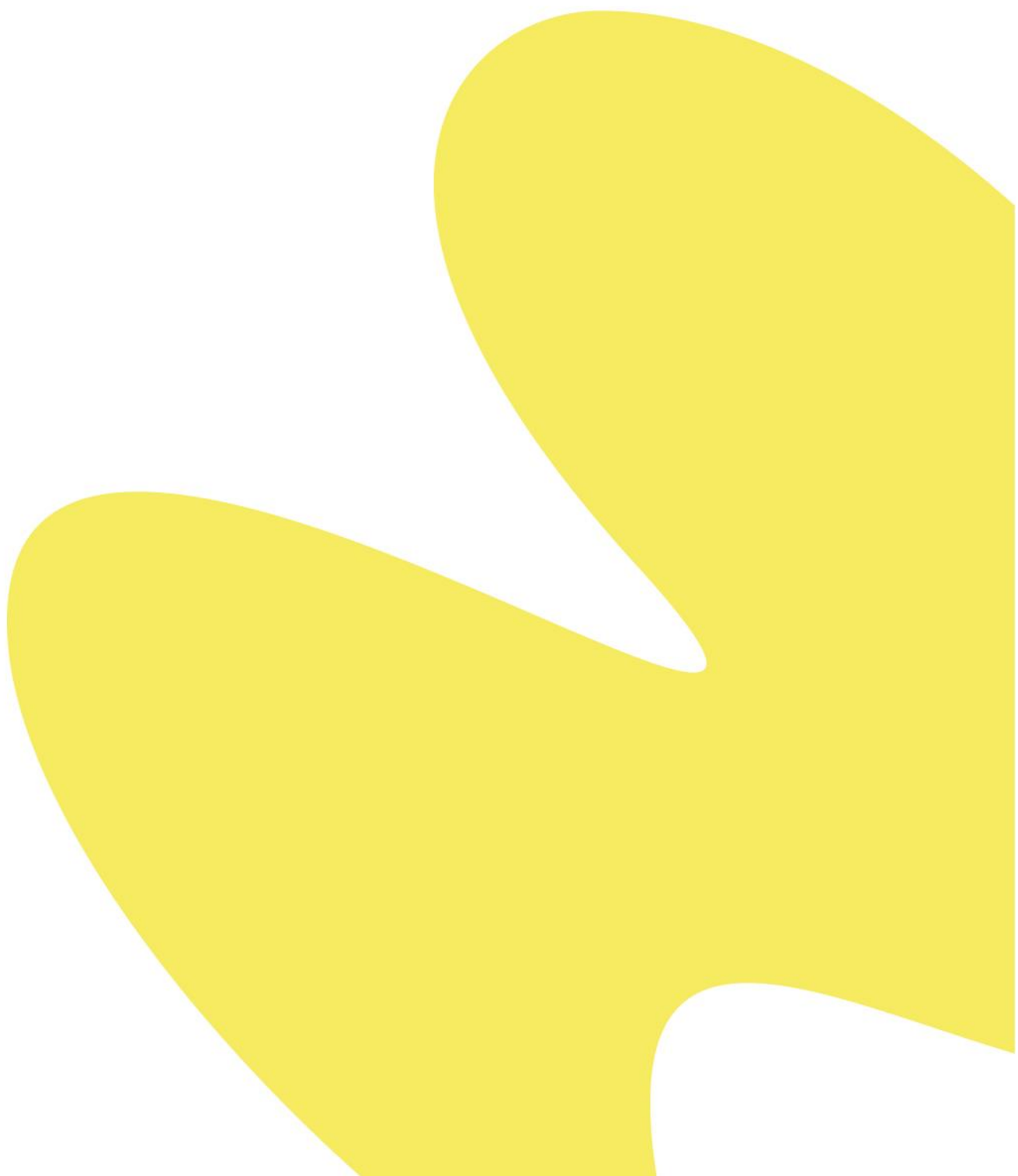

KUOPIO

Tilinpäätös 2022

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue

Sisällys

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen 2022

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue	2
Omatoimisen hyvinvoinnin palvelu	4
Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut	23
Taidepalvelut	37
Sisäisen valvonnan selonteko	48
Henkilöstöseuranta	52
Mittaristo	53
Talousarvion toteutumisvertailutietoja	55
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen toimintatietoja	56

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Toiminta

Kirjastopalveluiden fyysiset käynnit toteutuivat lähelle suunniteltua ja lainausmääriin päästiin hyvin lähelle pandemiaa edeltänyttä vuotta. Verkkoasiointi kirjaston palveluissa kasvoi edelleen, ja vuonna 2022 verkkoasiointikäyntejä oli yhtä paljon kuin fyysisiä asiointeja. Kirjaston aukiolotunnit kasvoivat mm. omatoimiraikaisujen käyttöönnoton myötä vuonna 2022.

Kuopion museon perusnäyttelykokonaisuus avattiin yleisölle koronarajoitteiden jälkeen toukokuussa 2022, ja Taidemuseo uudisti palveluitaan. Museot tuottivat vuoden aikana kansainvälisen tason näyttelyitä, ja näyttely- ja tapahtumatuotannoissa ylitettiin sekä käyntimäärä- että tulotavoitteet. Museopalvelut ylittivät tulotavoitteet, varsinkin Kuopion museon pääsylipputulosten ja museokauppojen tulojen osalta.

Liikuntapaikkapalveluissa alkuvuoden rajoitukset näkyivät asiakaskäyttötymisessä, mutta loppuvuonna 2022 asiakasmäärät lisääntyivät lähes pandemiaa edeltäneelle tasolle. Lasten- ja nuorten hyvinvointiranneketta käytettiin liikuntapaikkapalveluissa hyvin, samoin alle 20-vuotiaiden yksittäiskävijöiden käyntikerrat kasvoivat.

Kansalaisopiston vuosi 2022 oli hidasta palautumista koronaa edeltävään aikaan, erityisesti vanhemmat ikäluokat ovat osallistuneet kursseille tavallista varovaisemmin. Kansalaisopiston opiskelijamäärät olivat miltei kuitenkin vuoden 2019 tasoa.

Kansalaistoiminnan palveluissa ikääntyneiden ja erityisryhmien osallistuminen liikuntaryhmiin oli edelleen hieman koronaa edeltävää aikaa vähäisempää ja asiakasmääriä jouduttiin osin vielä rajoittamaan. Elokuva-toiminta on tavoittanut jälleen asiakkaat hyvin. Koronan aikana tapahtumatuotanto siirrettiin hybridi- tai digituotantoon ja virtuaalituotanto on jäänyt osin pysyväksi toimintatavaksi, mikä on lisännyt osallistujamääriä merkittävästi.

Kaupunginteatterin kevätkausi käynnistyi koronarajoituksin, kevään 23 toimintaviikosta vain 2 toteutui suunnitellusti. Vuoden aikana peruttiin miltei 70 esitystä, pääasiassa kevätkaudelta. Syyskaudella ensi-iltaan tuli suurmusikaali kantaesitys, jota koronan vuoksi jo kertaalleen siirrettiin. Musikaali on ollut käytännössä koko ajan loppuunmyyty. Teatterin syyskausi oli yhtä hyvä kuin normaaliaikoina ennen koronaepidemiaa. Myös tapahtuma- ja tilavuokraus käynnistyivät loppusyksystä hyvin. Teatterin tuotantojen määrää on kasvatettu kymmeneen aiemman kuuden sijaan.

Myös Musiikkikeskuksen ja kaupunginorkesterin kevätkausi käynnistyi koronarajoituksin. Muutoksia ja perumisia tuli paljon. Kesän aikana saatiin purettua koronan vuoksi siirrettyjä festivaalikeikkoja. Yleisö on palannut tapahtumiin, mutta liput hankitaan edelleen viime tingassa, mikä aiheuttaa markkinoinnille erityisiä haasteita ja lisäkuluja. Loppuvuotta kohden Musiikkikeskuksen vuokratuotantojen määrä elpyi normaalille tasolle, samoin kokous- ja kongressitoiminta. Marraskuussa julkistettiin orkesterin uusi ylikapellimestari.

Mieliteko-ohjelma (Hyvällä mielellä Pohjois-Savo 2021-2030 -hanke) on edennyt suunnitelman mukaisesti. Ohjelmaan lähti vuonna 2021 mukaan 17 Pohjois-Savon kuntaa, mutta yksi kunta liittyi ohjelmaan vuoden 2022 aikana. Näin ollen Pohjois-Savon kunnat ovat mukana Rautavaaraa lukuun ottamatta.

Mieliteko-ohjelmassa on toteutettu iso joukko erilaisia hankesuunnitelman mukaisia toimenpiteitä, joilla edistetään mielen hyvinvoinnin sekä vähennetään päihteiden käyttöä ja päihdemyönteisyyttä. Ohjelmassa on esimerkiksi toteutettu mielenterveysjohtamisen, -osaamisen ja taitojen koulutuksia, testattu elintapainterventioita, käynnistetty osallistuvan budjetoinnin pilotoinnin kahdessa kunnassa, osallistettu kuntalaisia asuinalueensa kehittämiseen, tehty vanhemmuutta tukevan toimintamallin pilotointia, muutettu alueellista tarinaa vahvalla monitasoisella viestinnällä ja muutosvalmennuksella.

Mieliteko-ohjelman ensimmäinen rahoituskausi päättyi 31.8.2023.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen toimintakate ylittyi budjetoidusta 0,9 milj. euroa (102 %). Toimintatuotot alittuivat budjetoidusta 0,8 milj. euroa ja toimintakulut ylittivät 0,2 milj. euroa.

Alkuvuoden aikana olleet tapahtumarajoitukset vaikuttivat vähäisinä kävijämäärinä tulokertymään, jota ei saatu kurottua umpeen syksyn aikana. Tapahtumarajoitukset isivät erityisesti liikunta- ja taidepalveluihin. Sen sijaan museo teki erinomaisen tuloksen loistavan kesän ansiosta. Korona-avustusta saatiin vielä vuonna 2022 kattamaan tulomenetyksiä.

Toimintakuluissa tuli ylitystä erityisesti liikuntapaikoille ulkoliikuntapaikkojen energiakustannusten noususta sekä ulkoliikuntapaikkojen palvelujen ostot urakoitsijoilta. Näihin vaikutti inflaation kasvu. Lisäksi toteutuneet tilakustannukset liikuntapaikoilla olivat talousarviota suuremmat. Henkilöstökulut jäivät talousarviota pienemmäksi palvelualueella.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

1. Hyvinvointialueiden valmistelu ja kaupungin strategia hyvinvointialueen kumppanina.

- Kirjasto on jatkanut neuvolan kanssa yhteistyön suunnittelua perheiden lukemisen edistämiseksi.
- Kansalaistoiminnan palveluissa on oltu aktiivisena osapuolena hyvinvoinnin edistämisen yhdyspintojen rakentamisessa Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa, mutta hyvinvointialueen organisoitumisen keskeneräisyys esti osin suunnitteluissa etenemisen.

2. Työelämän muutosten hallinta: etätyöskentely ja sen johtaminen, monipaikkatyöskentely ja uudenlaiset työympäristöt, työhyvinvointi, sairauspoissaolot.

- Etätyöskentelyä on jatkettu ja kehitetty ja haettu balanssia (hybridityö) etätyön ja lähityön välillä.
- Työhyvinvoinnin kehittämistä jatketaan ja sairauspoissaoloja seurataan. Korona vaikuttaa edelleen erityisesti asiakaspalveluhenkilöstön poissaoloihin.

3. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen käyttöönotto ja henkilöstön koulutus osaamisen vahvistamiseksi.

- Ohjeistus on otettu käyttöön
- Henkilöstö osallistuu aktiivisesti koulutuksiin

Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut

Hyvinvoinnin edistämisen johtaja Janne Hentunen

Toiminta

Kirjastopalveluiden osalta pandemiatilanne ja sen vaihtelut nähtiin yhä riskinä strategian tavoitteiden toteutumiselle vuonna 2022. Fyysiset käynnit kirjastossa toteutuivat kuitenkin lähelle suunniteltua ollen noin 1,2 miljoonaa käyntiä (pandemiaa edeltänyt kävijämäärä oli noin 1,3 miljoonaa käyntiä). Kävijämäärän vähentyminen ei kuitenkaan heijastunut samassa määrin kirjaston lainausmääriin, vaan niissä päästiin hyvin lähelle pandemiaa edeltänyttä vuotta 2019 lainausmäärän ollessa noin 2,1 miljoonaa. Samoin tapahtumiin ja opetustunneille osallistui yli 30 000 kuntalaista. Tapahtumat toteutettiin pitkälle hybriditapahtumina eli osaan niistä pystyi osallistumaan joko lähitapahtumana tai etätapahtumana. Verkkoasiointi kirjaston palveluissa kasvoi edelleen, ja vuonna 2022 verkkoasiointikäyntejä oli yhtä paljon kuin fyysisiä asiointeja eli 1,2 miljoonaa. Valtuuston asettama sitova tavoite kirjastopalveluiden lainat/asukas oli 17,3 ja asetettu tavoittelemaan lainamäärän kasvua normaalista toteumasta 2,2 miljoonaa. Toteumassa päästiin kuitenkin normaaliin vuosittaiseen pandemiaa edeltävään lainausmäärään (noin 2,1 miljoonaa), joka oli asukasta kohden 16,2. Asukasmääränä on käytetty Kuopion tavoiteasukaslukua (+ Kaavi ja Tuusniemi) 127 788 asukasta. Kirjaston aukiolotunnit kasvoivat mm. omatoimiraikaisujen käyttöönoton myötä noin 44 000 tunnista noin 47 000 tuntiin.

Liikuntapaikkapalveluiden osalta pandemiatilanne ja sen vaihtelut nähtiin yhä riskinä strategian tavoitteiden toteutumiselle vuonna 2022. Erityisesti alku vuonna 2022 koronan vaikutus näkyi asiakaskäyttötymisessä. Loppu vuonna 2022 oli kuitenkin havaittavissa asiakasmäärien lisääntyminen lähes pandemiaa edeltäneelle tasolle. Kokonaisuudessa liikuntapaikkojen kävijämäärät olivat n. 1,4 miljoonaa käyntikertaa, joista n. 1,2 miljoonaa käyntikertaa oli sisäliikuntapaikoissa ja ulkoliikuntapaikoissa varatuilla vuoroilla käyntikertoja oli n. 200 000. Lasten- ja nuorten hyvinvointiranneketta käytettiin liikuntapaikkapalveluissa n. 105 000 kertaa. Kokonaisuudessa alle 20-vuotiaiden yksittäiskävijöiden käyntikerrat olivat n. 160 000 käyntikertaa.

Museopalveluissa koronapandemian mahdollisen pahenemisen vaikutukset asiakaskäyttötymiseen nähtiin suurimpana riskinä vuoden 2022 strategisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumiselle. Myös Ukrainassa käytävän sodan vaikutuksiin varauduttiin. Energian kallistuminen ja inflaatio nostivat mm. näyttelyiden tuotantokustannuksia, ja Kuopion museon perusnäyttelykokonaisuuden avaamisen viivästyminen pienensi alkuvuoden tulokertymää. Koronan vaikutukset rajoittuivat kuitenkin tammi-huhtikuuhun ja jäivät vuosivaikutuksiltaan verraten pieniksi.

Kuopion museon perusnäyttelykokonaisuus avattiin yleisölle toukokuussa 2022, ja Taidemuseo uudisti palveluitaan kesäkuussa tiloissaan Kuopion Kuvataiteilijat ry Ars Liberan kanssa yhteistyögallerian GalleriaA. Museot tuottivat vuoden aikana kansainvälisen tason näyttelyitä, ja näyttely- ja tapahtumatuotannoissa ylitettiin sekä käyntimäärä- että tulotavoitteet. Museoissa vieraili ennätysmäärä kävijöitä. Etenkin Kuopion museon vuosi oli ennennäkemätön, noin 126 000 kävijää, joista lähes 100 000 tutustui näyttelyihin. Museot järjestivät vuonna 2022 yhteensä 733 opastusta, tapahtumaa, retkeä tai työpajaa, joille osallistui yhteensä yli 15 000 asiakasta. Myös tapahtumien verkkosaatavuutta lisättiin. Tapahtumia ja luentoja järjestettiin myös yhteistyökumppanien kanssa. Museopalvelut ylittivät tulotavoitteet, varsinkin Kuopion museon pääsylipputulosten ja museokauppojen tulojen osalta. Myös avustuksia, mm. Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämiä korona-avustuksia saatiin budjetoitua enemmän.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Omatoimisen hyvinvoinnin palvelujen vastuualueen tulot jäivät n. 20 000 euroa alle talousarvion (tot 100 %), menot ylittyivät 409 000 euroa (tot 101 %) toimintakatteen ollessa 428 000 yli talousarvion (tot 102 %).

Kirjastopalveluissa tulotavoite oli arvioitu noin 88 000 euroa liian korkeaksi vuonna 2022 muiden toimintatuottojen (vuokratuotot, myöhästymismaksut) osalta. Toteutumattomat tulot kompensoitiin säästyneistä ICT-kustannuksista ja henkilöstökuluista. Henkilöstömenoja säästyti lomarahojen vapaaksi vaihtamisesta, väliaikaisista osa-aikaisuuksista, joihin ei otettu sijaisia, ja eläköitymisten ja uusien rekrytointien välisestä ajasta. Näiden johdosta tilikaudelle jäi myös hieman ylijäämää (noin 50 000 euroa).

Liikuntapaikkapalveluiden toimintakatteen ylitys oli noin 818 000 euroa. Tulojen menetys oli kokonaisuudessa noin 304 000 euroa ja menot ylittyivät talousarviosta noin 515 000 euroa. Tulojen menetyksen osalta alku vuonna 2022 vaikutti koronan vaikutus asiakaskäyttäytymiseen sekä liikuntapaikkojen sulkeminen aikuisten harrasteryhmiltä kahden viikon ajaksi. Menojen osalta suurin vaikuttava tekijä ylitykseen oli ulkoliikuntapaikkojen energiakustannusten nousu sekä ulkoliikuntapaikkojen palvelujen ostot urakoitsijoilta. Näihin vaikutti inflaation kasvu. Lisäksi menojen osalta taloutta kuormitti sisäisten vuokratilakustannusten yllättävä nousu talousarviosta.

Museopalveluiden tulotavoitteet ylittyivät 303 000 eurolla hyvän kesän ja loppuvuoden ansiosta, sillä perusnäyttelyt avautuivat keväällä kokonaisuudessaan sekä kaksi kansainvälistä vaihtuvaa näyttelyä (Microsculpture ja Julius Caesar). Toimintakulut alittuivat hiukan rekrytointien viivästymisen vuoksi.

Museot käyttivät Opetus- ja kulttuuriministeriön korona-avustusta v. 2022 yhteensä 125 000 euroa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

- 1. Hyvinvointialueiden valmistelu ja kaupungin strategia hyvinvointialueen kumppanina**
 - on osallistuttu hyvinvointialueen valmisteluun ja yhdyspintojen rakentaminen tarkentuu syksyn aikana.
 - Kirjasto on jatkanut neuvolan kanssa yhteistyön suunnittelua perheiden lukemisen edistämiseksi.
- 2. Työelämän muutosten hallinta: etätyöskentely ja sen johtaminen, monipaikkatyöskentely ja uudenlaiset työympäristöt, työhyvinvointi, sairauspoissaolot.**
 - etätyöskentelyä on jatkettu ja kehitetty ja haettu balanssia (hybridityö) etätyön ja lähityön välillä.
 - työhyvinvoinnin kehittämistä jatketaan ja sairauspoissaoloja seurataan. Korona vaikuttaa edelleen erityisesti asiakaspalveluhenkilöstön poissaoloihin.
 - Kirjastossa on haettu balanssia etä- ja lähityön välille niissä tehtävissä, joissa etätyötä pystyy tekemään. Työhyvinvointia on kehitetty suunnitelmallisesti mm. työhyvinvointikyselyn pohjalta. Sairauspoissaoloissa näkyy mm. pandemia- ja muu flunssatilanne.
- 3. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen käyttöönotto ja henkilöstön koulutus osaamisen vahvistamiseksi.**
 - ohjeistus on otettu käyttöön
 - henkilöstö osallistuu aktiivisesti koulutuksiin

Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut			2022
1. KASVAVA KUOPIO			

1.1. Kilpailukykyinen yrittäjyysympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Turvataan osaavan työvoiman saatavuutta.	Eri yksiköissä tarjotaan opiskelijoille harjoittelupaikkoja ja kesätyöpaikkoja.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	<p>● (etenee suunnitellusti)</p> <p>Kirjastopalveluissa on eri toimipisteissä tarjottu työkokeilupaiikkoja, opiskelijoille työharjoittelupaikkoja ja kesätyöpaikkoja.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluissa on ollut tarjolla kesätyöpaikkoja sekä työharjoittelupaikkoja.</p> <p>Museopalveluissa on ollut tarjolla kesätyöpaikkoja ja työharjoittelupaikkoja.</p>	; Kasvava Kuopio -ohjelma

1.3. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Kuopion kansallisen ja kansainvälisen näkyvyyden vahvistaminen.	Toimitaan aktiivisesti kansallisista ja kansainvälisissä verkostoissa.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	<p>● (etenee suunnitellusti)</p> <p>Kirjastopalveluissa Kuopion kaupunginkirjasto on toiminut vuoden 2022 ajan Yleisten kirjastojen neuvoston puheenjohtajakirjastona, alueellisten kehittämistehtävää hoitavana kirjastona alueellista kehittämistehtävää tekevien kirjastojen, valtakunnallista kehittämistehtävää tekevien kirjastojen, AVIn ja OKM:n muodostamassa verkostossa sekä muussa kansallisessa yhteistyössä mm. kansallisten työryhmien kautta. Kuopion kaupunginkirjasto on toiminut vuoden 2022 ajan myös</p>	; Kasvava Kuopio -ohjelma

			<p>kansainvälisessä kirjastoalan järjestössä (IFLA) sekä yleisten kirjastojen jaostossa, että ENSULIB (ympäristö, kestävyys) - jaoston perustajajäsenenä.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut on osallistunut Sport Suomi - Kasvualusta liikunta- ja hyvinvointitoimialojen tutkimukselle, kehittämiselle ja innovaatiotoiminnalle. Hanketta on valmisteltu yhteistyössä Jyväskylän, Lahden, Helsingin ja Rovaniemen kanssa.</p> <p>Museot ovat toimineet aktiivisesti oman alansa kansallisissa verkostoissa (aluevastuumuseoiden verkostot, alueellinen ja valtakunnallinen kokoelmayhteistyö, näyttely-yhteistyö, järjestöyhteistyö). Kansainvälistä yhteistyötä on tehty etenkin näyttelytoiminnan ja kokoelmien digitaaliseen saatavuuteen liittyen.</p>	
<p>Tehdään ennakoivaa ja aktiivista edunvalvontaa ja vaikuttamista valtakunnalliseen ja maakunnalliseen päätöksentekoon.</p>	<p>Vahvistetaan viestintää, hyvinvointitiedolla johtamista, yhteistyötä ja verkostoja toteuttamalla hankkeita ja maakunnallista kehittämistehtävää sekä osallistamalla ylimatekunnallisiin hankkeisiin ja toimenpideohjelmiin.</p>	<p>Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt</p>	<p>(etenee suunnitellusti) Kirjastopalvelut suunnittelee toimintansa ja toimii osana kaupungin hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman kokonaisuutta hyvinvointitiedolla johtaen ja huomioiden myös muut strategiset ohjelmat. Kuopion kaupunginkirjasto toimii alueellisena kehittämistehtävän kirjastona alueenaan Etelä- ja Pohjois-Savo ja on mukana valtakunnallisissa ja Itä-Suomen laajuisissa hankkeissa kirjaston omien hankkeiden lisäksi.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut on osallistunut Sport Suomi - Kasvualusta liikunta- ja hyvinvointitoimialojen tutkimukselle, kehittämiselle ja innovaatiotoiminnalle. Hanketta on valmisteltu yhteistyössä</p>	<p>; Kasvava Kuopio -ohjelma</p>

			<p>Jyväskylän, Lahden, Helsingin ja Rovaniemen kanssa.</p> <p>Museot toimivat oman alansa alueellisina vastuumuseoina ja tarjoavat alansa palveluita ja yhteistyötä itäisessä Suomessa, erityisesti Pohjois-Savossa. Hyvinvointia edistävää viestintää tehdään mm. järjestöyhteistyön kautta.</p>	
--	--	--	---	--

1.4. Rohkea kaupunkikehitys, elinvoimainen kaupunkikeskusta, monimuotoinen kaupunkikulttuuri

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Kaupunkikeskustan elinvoiman lisääminen.	<p>Tapahtumatuotannon ja tapahtuma- ja tuotantotukien avulla elävöitetään kaupunkikulttuuria.</p> <p>Tapahtumatoiminta palautuu pandemiaa edeltävään tasoon myös valtakunnallisten tapahtumajärjestäjien osalta.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden vastuulla olevat liikuntapaikat mahdollistavat erilaisten tapahtumien järjestämisen kaupunkikeskustassa.</p> <p>Kirjastopalvelut luovat monimuotoista kaupunkikulttuuria kaupungin eri osissa ja verkossa palveluiden, toiminnan ja tilojen kautta.</p> <p>Museot ovat tärkeä osa kaupunkikeskustan vetovoimaa ja palveluita. Museot luovat elävää ja sisällöllistä kaupunkikulttuuria tuottamalla näyttelyitä, tapahtumia,</p>	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	<p>(etenee suunnitellusti)</p> <p>Kirjasto järjestää asiakkaiden käyttöön ajantasaiset aineistot ja niistä tehtiin noin 2,1 miljoonaa lainaa vuoden 2022 aikana. Kirjastopalveluissa oli vuoden 2022 aikana noin 1,2 miljoonaa fyysistä käyntiä ja 1,2 miljoonaa verkkoasiointia. Kirjaston järjestämiin tapahtumiin ja koulutuksiin osallistui 30 310 asiakasta. Kirjastossa järjestettiin kirjallisuutta ja lukemista edistäviä tapahtumia, maailmankatsomuksellisia ja yhteiskunnallisia tapahtumia, muita kulttuuritapahtumia ja muita tapahtumia. Tapahtumia on järjestetty myös yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Käyttäjäkoulutuksina kirjasto on järjestänyt monipuolisiin lukutaitoihin liittyvää opetusta, tiedonhaun opetusta sekä tieto-, viestintä- ja digiteknologian käytön opetusta ja muita koulutuksia.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden hallinnoimissa liikuntatiloissa järjestettiin vuoden 2022 aikana laajasti erilaisia tapahtumia</p>	; Kasvava Kuopio -ohjelma

	<p>oppimispelejä ja asiantuntijaopastettuja retkiä sekä toimimalla mm. tapahtumajärjestäjien ja järjestöjen yhteistyökumppaneina. Museot luovat positiivista kaupunkikuvaa alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti, yhteistyön, verkostoitumisen ja viestinnän avulla.</p>		<p>yhdistysten ja yritysten toimesta. Kuopion kaupungin museoissa vieraili vuonna 2022 ennätysmäärä kävijöitä. Varsinkin Kuopion museon vuosi oli ennennäkemätön, museossa vieraili noin 126 000 kävijää, joista lähes 100 000 tutustui näyttelyihin. Museo tuotti vuoden aikana useita kansainvälisen tason näyttelyitä (uudistettu perusnäyttelykokonaisuus, Julius Caesar - kunniaa kunniamuuteen, Microsculpture). Korttelimuseolla järjestettiin useita näyttelyitä ja tapahtumia (Romurinsessa ja Löpöpunkki – Valtakunnassa kaikki hyvin!, Valo - Toivo, Jalkapalloa ja kunnian kenttiä - pohjoissavolaista jalkapallohistoriaa) Taidemuseo tuotti useita yleisöjä aktivoivia ja kiinnostavia näyttelyitä (mm. Ihmisen kuva, Osmo Monto - Kasvokkain, Mikko Valtonen: Syvään päätyyn). Taidemuseo uudisti palveluitaan avaamalla kesäkuussa tiloissaan Kuopion Kuvataiteilijat ry Ars Liberan kanssa yhteistyögallerian GalleriaA. Galleria keskittyy pohjoissavolaiseen kuvataiteeseen ja on taiteilijoille näyttelyvuokraton ja kävijöille pääsymaksuton. GalleriaA:n tavoite on monipuolistaa taiteen katselu- ja myyntitarjontaa Pohjois-Savossa. Kuopion kaupungin museot järjestivät vuonna 2022 yhteensä 733 opastusta, tapahtumaa, retkeä tai työpajaa, joille osallistui yhteensä yli 15 000 asiakasta. Myös tapahtumien verkkosaatavuutta lisättiin. Tapahtumia ja luentoja järjestettiin myös yhteistyökumppanien kanssa. Taidemuseon kokoelmiin kuuluva julkinen taide johti tuhansiin</p>	
--	---	--	---	--

			taidekokemuksiin kaupunkiympäristössä. Museopalveluiden tärkeimpiä kohderyhmiä olivat mm. lapsiperheet, nuoret, päiväkotikäiset, ala- ja yläkoulut, seniorit, maahanmuuttajaryhmät, vammaisryhmät, mielenterveyskuntoutajat, syrjäytymisuhan alla olevat. Taidemuseo oli mukana valtakunnallisessa Taidetestaajat-hankkeessa, joka toi vuoden aikana taidemuseoon lähes 1500 8-luokkalaista.	
--	--	--	--	--

2. HYVINVOIVA KUOPIO

2.1. Aktiivisuuden innostava arki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Arjen fyysinen aktiivisuus lisääntyy kaikissa ikäluokissa.	<p>Liikuntapaikkapalvelut mahdollistavat kattavasti asukkaiden omaehtoisen liikunnan harrastamisen.</p> <p>Kirjastopalvelut tukevat arjen fyysistä aktiivisuutta tarjoamalla liikkumiseen innostavaa aineistoa ja lainaamalla liikuntavälineitä.</p> <p>Museot edistävät kaupunkilaisten harrastustoimintaa ja fyysistä aktiivisuutta tuottamalla monipuolisia näyttelyitä, tapahtumia, oppimispelejä, omatoimisia ja ohjattuja julkisen taiteen kierroksia sekä asiantuntijaopastettuja retkiä.</p>	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	<p>(etenee suunnitellusti)</p> <p>Kirjasto on ilmainen matalankynnyksen paikka ja syy lähteä liikkeelle. Kirjastopalvelut tukevat arjen fyysistä aktiivisuutta tarjoamalla liikkumiseen innostavaa aineistoa, tietoaineistoa ja lainaamalla liikuntavälineitä.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut on tarjonnut kattavasti tiloja omaehtoisen liikkumisen harrastamiselle.</p> <p>Kuopion kaupungin museot tuottivat ja järjestivät näyttelyiden lisäksi vuonna 2022 yhteensä 733 opastusta, tapahtumaa, retkeä tai työpajaa, joille osallistui yhteensä yli 15 000 asiakasta. Myös tapahtumien verkkosaatavuutta lisättiin. Tapahtumia ja luentoja järjestettiin myös yhteistyökumppanien</p>	; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma

			<p>kanssa. Taidemuseo oli mukana valtakunnallisessa Taidetestaajat-hankkeessa, joka toi vuoden aikana taidemuseoon lähes 1500 8-luokkalaista. Museopalveluiden tärkeimpiä kohderyhmiä olivat mm. lapsiperheet, nuoret, päiväkotikäiset, ala- ja yläkoulut, seniorit, maahanmuuttajaryhmät, vammaisryhmät, mielenterveyskuntoutajat, syrjäytymisuhan alla olevat.</p>	
--	--	--	--	--

2.2. Varhainen tuki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
<p>Päihteiden käyttö vähenee ja mielen hyvinvointi paranee.</p>	<p>Omatoimisen hyvinvoinnin palveluissa tarjottavat palvelut vahvistavat suojaavia tekijöitä, edistävät asukkaiden aktiivisuutta ja tarjoavat paremman vaihtoehdon päihteiden käytölle.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden käyttömaksut ovat keskimääräisesti 77 % subventoituja. Tämä mahdollistaa kaikille saavutettavissa olevat liikuntapalvelut omaehtoiselle ja ohjatulle liikunnalle.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluissa on käytössä alle 20-vuotiaiden Kuopiolaisten lasten ja nuorten hyvinvointiranneke, joka mahdollistaa kattavat mahdollisuudet omaehtoiselle liikunnalle.</p> <p>Kirjastopalvelut ovat ilmaisia matalan kynnyksen palveluja ja tarjoavat eri kohderyhmille päihteettömiä tapahtumia mielen hyvinvoinnin</p>	<p>Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt</p>	<p>(etenee suunnitellusti)</p> <p>Kirjaston palvelut tiloineen, aineistoinen ja tapahtumineen ovat lähtökohtaisesti maksuttomia ja päihteettömiä. Ne tarjoavat mahdollisuuden hyvään, aktiiviseen ja turvalliseen arkeen ja elämään. Kirjasto huomioi nuoret asiakasryhminä sekä vapaa-ajalla että kouluissa ja oppilaitoksissa ja tarjoaa heille aineistoja, mediakasvatusta, tapahtumia ja tilaa oleskella.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden käyttömaksut on ollut keskimääräisesti n. 81 % subventoituja. Tämä mahdollistaa kaikille saavutettavissa olevat liikuntapalvelut omaehtoiselle ja ohjatulle liikunnalle. Liikuntapaikkapalveluissa on käytössä alle 20-vuotiaiden Kuopiolaisten lasten ja nuorten hyvinvointiranneke, joka mahdollistaa kattavat mahdollisuudet omaehtoiselle liikunnalle. Vuoden 2022 aikana liikkis-ranneketta käytettiin n. 105 000 kertaa. Kokonaisuudessa alle 20-</p>	<p>; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma</p>

	<p>tueksi.</p> <p>Museot pyrkivät sisällöllään edistämään syrjäytymisuhan olla olevien nuorten hyvinvointia. Nuorille suunnitellut tapahtumat ovat päihdeettömiä ja kannustavat päihdeettömyyteen. Yhteistyötä nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi tehdään eri toimijoiden kanssa.</p>			<p>vuotiaiden yksittäiskävijöiden käyntikerrat liikuntapaikkapalveluissa olivat n. 160 000 käyntikertaa.</p> <p>Museoiden näyttelyt ovat maksuttomia alle 18-vuotiaille. Museopalveluissa nuoret otetaan huomioon näyttelytuotantojen lisäksi museoiden kaikissa tapahtumatuotannoissa. Koululaismateriaalit muotoillaan elämyksellisiksi paketeiksi, jotka ovat kaikille saavutettavia paikasta ja osallistumisen tavasta riippumatta. Museot ovat vuosittain mukana toteuttamassa oppilaitosten kanssa yhteistyössä Ömeising reis - opiskelijatapahtumaa (vuonna 2022 mukana oli Kuopion museo).</p> <p>Erityisesti nuorille sopivia museotapahtumia olivat vuonna 2022 näyttelyiden ja opastusten ohella mm. Japani-teemainen viikonloppu, Sarjakuva-työpajat, Sukupolvien kohtaaminen, Schools out -tapahtuma, kesäleirit, Aittatyöpajat ja Miekkailunäytökset. Taidemuseon Mikko Valtonen (1968-2019) – Syvään päätyyn -näyttely ohjelmineen oli suunnattu erityisesti nuorille aikuistuville asiakkaille.</p> <p>Näyttelyyn järjestettiin nuorille suunnattu koulujenlopetustapahtuma ja näyttelyssä vieraili ohjatusti eri syistä erityistä tukea tarvitsevien nuorten ryhmiä. Osa näyttelyn työpajoista toteutettiin Nuori taide -hankkeen kanssa.</p>	
<p>Vanhemmuus sekä perheiden ja läheisten ihmissuhteet vahvistuvat.</p>	<p>Liikuntapaikkapalveluiden käyttömaksut ovat keskimääräisesti 77 % subventoituja. Tämä mahdollistaa kaikille saavutettavissa olevat liikuntapalvelut omaehtoiselle ja ohjatulle liikunnalle.</p>	<p>Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt</p>	<p>● (etenee suunnitellusti)</p> <p>Kirjastopalvelut tiloineen, aineistoineen ja tapahtumineen ovat perheiden aktiivisessa käytössä. Perheille järjestettyjä tapahtumia ovat olleet mm. lukuhetket, lukukoirahetket, asuinalueiden</p>	<p>; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma</p>	

	<p>Liikuntapaikkapalveluissa on käytössä alle 20-vuotiaiden Kuopiolaisten lasten ja nuorten hyvinvointiranneke, joka mahdollistaa kattavat mahdollisuudet omaehtoiselle liikunnalle.</p> <p>Kirjastopalvelut ovat ilmaisia matalan kynnyksen palveluja. Ne tukevat tilallisesti, tapahtumallisesti ja aineistollisesti vanhemmuutta ja perheiden ja läheisten ihmissuhteiden vahvistumista.</p> <p>Perheille tarjotaan omaehtoisia ja ohjattuja museopedagogisia sisältöjä. Museokeskus edistää omalta osaltaan perhekeskusverkoston rakentumista Ilona-verkoston kautta. Sen sekä hyvinvointipalveluiden yhteistyöverkoston ja muiden kaupungin kulttuuritoimijoiden kanssa museot tuottavat tapahtumia mm. lapsiperheiden ja nuorten hyvinvoinnin tueksi.</p>		<p>päivät ja mediakasvatustapahtumat. Kirjastoaineistot tukevat vanhemmuutta myös sisältöjensä kautta. Kirjastopalveluissa lasten mediakasvatussuunnitelman tekemisen yhteydessä on käynnissä neuvola-yhteistyön suunnittelu perheiden lukemisen ja lasten puhe- ja lukutaidon edistämiseksi. Kirjasto toimii mukana perhekeskusverkostossa avoimena kohtaamispaikkana.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden käyttömaksut on ollut keskimääräisesti n. 81 % subventoituja. Tämä mahdollistaa kaikille saavutettavissa olevat liikuntapalvelut omaehtoiselle ja ohjatulle liikunnalle. Liikuntapaikkapalveluissa on käytössä alle 20-vuotiaiden Kuopiolaisten lasten ja nuorten hyvinvointiranneke, joka mahdollistaa kattavat mahdollisuudet omaehtoiselle liikunnalle. Vuoden 2022 aikana liikkis-ranneketta käytettiin n. 105 000 kertaa. Kokonaisuudessa alle 20-vuotiaiden yksittäiskävijöiden käyntikerrat liikuntapaikkapalveluissa olivat n. 160 000 käyntikertaa.</p> <p>Museokeskus on edistänyt perhekeskusverkoston rakentumista Ilona-verkoston kautta. Sen sekä hyvinvointipalveluiden yhteistyöverkoston ja muiden kaupungin kulttuuritoimijoiden kanssa museot ovat tuottaneet tapahtumia mm. lapsiperheiden ja nuorten hyvinvoinnin tueksi. Näyttelyissä ja oheispalveluissa on huomioitu perheet.</p>	
--	---	--	--	--

2.4. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
<p>Aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevien kohtaamispaikkojen saavutettavuus ja houkuttelevuus.</p>	<p>Liikuntapaikkapalveluiden sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen verkosto on kaikkien saavutettavissa ja verkosto mahdollistaa kattavasti omaehtoisen ja ohjatun liikkumisen.</p> <p>Kirjastot ovat ja niitä kehitetään edelleen aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä lisääviksi, saavutettaviksi matalan kynnyksen kohtaamispaikoiksi. Pääkirjaston lisäksi kirjastoverkoston kuuluu 13 lähikirjastoa, joista 7 on kehitetty omatoimikirjastoiksi, 3 kirjastoautoa ja verkkokirjasto.</p> <p>Museot näyttelyineen ja tapahtumineen ovat sisällöllisesti houkuttelevia matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja, joissa myös niiden visuaalisuuteen ja toiminnallisuuteen kiinnitetään huomiota. Museot järjestävät monipuolisia näyttelyitä ja muita sisältöjä eri ikä- ja kohderyhmille.</p>	<p>Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt</p>	<p>(etenee suunnitellusti)</p> <p>Kirjastot toimivat lähipalveluina ja matalan kynnyksen saavutettavina ja maksuttomina kohtaamispaikkoina. Kirjastopalveluissa valmistellaan 8. omatoimikirjastoa Riistavedelle. Asiakkaat pääsevät omatoimikirjastoon silloinkin, kun henkilökunta ei ole paikalla. Ne lisäävät kirjastonkäytön mahdollisuuksia ja aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä ja ovat siten saavutettavia.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen verkosto on kaikkien saavutettavissa ja verkosto on mahdollistanut kattavasti omaehtoisen ja ohjatun liikkumisen.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden palvelut järjestetään lakien ja asetusten mukaisesti ja palveluiden järjestämisessä huomioidaan asiakkaiden turvallisuus.</p> <p>Museot ovat huomioineet sisältöjen suunnittelussa eri ikä- ja kohderyhmät. Uusia kohderyhmiä on tavoitettu. Kuopion museon uudistetun näyttelykokonaisuuden suunnittelussa ohjaavana tekijänä oli visuaalisuus, ja osin näyttelyiden toiminnallisuus ja muunneltavuus. Näyttelysuunnittelussa on huomioitu myös kerroksellisuus, joka mahdollistaa tiedon saannin monella tasolla. Pikaisen tutustumisen (esim. matkailijat) lisäksi voi halutessaan näyttelyyn perehtyä myös syvällisemmin (mm. oppilaitokset), pienemmissä osissa. Pedagogisia palveluita ja sisältöjä kehitetään edelleen. Taidemuseon visuaalista ilmettä on kehitetty</p>	<p>; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma</p>

			yleisöystävällisemmäksi. Taide on otettu osaksi kehittämistyötä, josta esimerkkinä Timo Kokon toteuttama taideveessa.	
Arjen turvallisuus vahvistuu.	<p>Liikuntapaikkapalveluiden sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen verkosto on kaikkien saavutettavissa. Liikuntapaikoista on tehty ja verkosto mahdollistaa kattavasti omaehtoisen ja ohjatun liikkumisen.</p> <p>Kirjastopalvelut lähipalveluina vahvistavat arjen turvallisuutta. Ne ovat ilmaisia ja helposti saavutettavia.</p> <p>Museot ovat helposti saavutettavia, turvallisia ja luotettavia kaupunkikeskustan käyntikohteita ja kohtaamispaikkoja. Näyttelyt ja tapahtumat ovat maksuttomia mm. alle 18-vuotiaille.</p>	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	<p>(etenee suunnitellusti) Kirjastopalveluiden kävijämäärä on lisääntynyt edellisestä vuodesta ja oli vuonna 2022 noin 1,2 miljoonaa käyntiä. Myös verkkoasiointeja oli noin 1,2 miljoonaa. Lainoja tehtiin vuoden 2022 aikana 2,1 miljoonaa. Kirjastopalveluiden toimipisteet ja kirjastoautot ovat maksuttomia ja helposti saavutettavia arjen kohtaamispaikkoja.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen verkosto on kaikkien saavutettavissa. Liikuntapaikkaverkosto on mahdollistanut kattavasti omaehtoisen ja ohjatun liikkumisen. Liikuntapaikkapalveluiden palvelut järjestetään lakien ja asetusten mukaisesti ja palveluiden järjestämisessä huomioidaan asiakkaiden turvallisuus.</p> <p>Museopalveluiden käyttäjämäärät ovat olleet koko vuoden 2022 voimakkaassa nousussa. Näyttelyt ja tapahtumat ovat maksuttomia mm. alle 18-vuotiaille. Uudistunut Kuopion museo on helposti saavutettava museokohde, jonka aulatilat, monitoimitila, museokauppa ja kahvila ovat museon aukioloaikoina pääsymaksuttomia tiloja. Tilojen turvallisuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota. Myös korttelimuseon sisäpiha on kaupunkilaisten käytössä korttelimuseon aukioloaikoina. Taidemuseon saavutettavuutta on lisätty maksuttomilla palveluilla (joista tärkein GalleriA), ja yleisöopasteet on</p>	; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma

				kunnostettu sekä näyttelytekstit ja muut tietosisällöt on käännetty englanniksi ja osittain venäjäksi.	
Asukkaiden osallistuminen sekä kokemus vaikutusmahdollisuuksista lisääntyy.	<p>Liikuntapaikkapalveluiden tilahankkeissa ja palvelujen muotoilussa osallistetaan asukkaita ja yhteistyökumppaneita laajasti.</p> <p>Kirjasto osallistaa ja luo osallisuutta. Kirjastopalvelut edistävät yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua ja demokratiakehitystä. Kirjastopalvelut edistävät monilukutaitoa, joka ehkäisee syrjäytymistä ja antaa kuntalaisille valmiuksia osallistumiseen ja yhteiskunnan rakentamiseen.</p> <p>Museot pyrkivät järjestämään näyttelyitä ja oheistapahtumia ajankohtaisista yhteiskunnallisista teemoista. Sisältösuunnittelussa osallistetaan eri kohderyhmiä. Osallisuutta vahvistetaan mm. museopalveluihin liittyvillä asiakaskyselyillä ja oppilaitosyhteistyöllä.</p>	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	●	<p>(etenee suunnitellusti) Kirjastopalveluissa on edistetty yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua ja demokratiakehitystä sekä monilukutaitoa aineistoin ja tapahtumin sekä pedagogisen työn avulla mediakasvatussuunnitelmien mukaisesti ryhmille ja yksittäisissä asiakaskontakteissa. Kirjastopalvelut saivat AVI:n erityisavustuksen demokratiahankkeelle vuodelle 2022. Demokratiahanketta on toteutettu erilaisin tapahtumapilotein ja muotoilemalla asiakkaiden kanssa henkisesti turvallisemman tilan periaatteita, jotka voi halutessaan monistaa koko kaupungin toimintaan.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden tilahankkeissa ja palvelujen muotoilussa on osallistettu asukkaita ja yhteistyökumppaneita laajasti. Palveluista kerätään palautetta jatkuvan kehittämisen toimintamallin mukaisesti ja saatujen palautteiden sekä kehittämisideoiden mukaisesti palveluita kehitettiin.</p> <p>Museot ovat järjestäneet näyttelyitä, tapahtumia, retkiä, luentoja ja muuta ohjattua toimintaa, joissa on ollut sisältönä ajankohtaisia, vuorovaikutukseen ja kannustavia yhteiskunnallisia teemoja. Esim. Taidemuseon näyttelyihin on toteutettu teatteriesitys, luentoja, sukupolvien kohtaamista tukevia tapahtumia,</p>	; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma

				päiväkirjklubeja, lukupiirejä, opastuksia, taidevartteja sekä työpajoja.	
Kuopiolaisten tyytyväisyys asuinympäristöön säilyy korkeana.	<p>Liikuntapaikkapalveluiden palvelut tuotetaan laadukkaasti, asukkaat ja yhteistyökumppanit huomioiden.</p> <p>Kirjastopalvelut ovat käytetyin kulttuuripalvelu ja ne lisäävät tyytyväisyyttä asuinympäristöön. Ne tarjotaan lähipalveluina kivijalkakirjastoissa, kirjastoautoissa ja verkkokirjastossa.</p> <p>Museot tallentavat ja esittelevät Kuopion kiintoisaa kulttuurihistoriaa, arvokasta luontoa ja visuaalista ympäristöä sekä tuottavat ympärivuotisesti näyttelyitä ja muita virikkeellisiä sisältöjä kuopiolaisille.</p>	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	●	<p>(etenee suunnitellusti) Kirjastopalvelut ovat helposti saavutettavissa lähipalveluina, kirjastoautojen reittejä ja pysäkkejä hiotaan jatkuvasti asiakastarpeiden mukaisesti. Kirjastopalvelut ovat käytetyin kulttuuripalvelu ja niissä oli vuoden 2022 aikana noin 1,2 miljoonaa asiakaskäyntiä.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden palvelut on tuotettu laadukkaasti, asukkaat ja yhteistyökumppanit huomioiden. Kävijämäärät nousivat loppuvuonna 2022 lähes pandemiaa edeltävälle tasolle.</p> <p>Museot ovat jatkaneet tehtäviensä mukaista kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä visuaalisen taiteen tallentamista ja kartoittamista ja esittelemistä. Museo ylläpitävät ja tuottavat ympärivuotisesti monipuolisia näyttelyitä sekä järjestävät runsaasti hyvinvointia edistäviä tapahtumia ja muita virikkeellisiä sisältöjä kuopiolaisille.</p>	; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma
3. RESURSSIVIISAS KUOPIO					

3.2. Kiertotalous ja resurssien viisas käyttö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö		Seuranta 31.12.	Ohjelma
Toiminta ja hankinnat ovat Kuopiossa resurssiviisasta.	Omatoimisen hyvinvoinnin palveluissa hankinnat suoritetaan kilpailutetuista paikoista huomioiden ympäristövaikutukset ja myös toiminnassa huomioidaan resurssiviisaus.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	●	(etenee suunnitellusti) Kirjastopalveluissa on toteutettu Resurssiviisas Kuopio -ohjelmaa ja edistetty resurssiviisautta kirjaston ilmastosuunnitelman mukaisesti etenemällä ja ilmastosuunnitelmaa	; Resurssiviisas Kuopio -ohjelma

			<p>päivittämällä. Tilojen käyttöä on tehostettu omatoimikirjastosuunnitelman mukaisesti, suunnitteilla Riistaveden lähipalvelukeskuksen kirjasto. Viisasta liikkumista on edistetty etätyön avulla, kirjastofillari-palveluin, aineistokellutuksin, joka vähentää kuljetuksia. Kirjastoauton uusimista on valmisteltu AVI:n rahoittamalla Resurssiviisaasti tien päällä -hankkeessa. Muovittamattomuutta on kokeiltu nyt 3 vuotta ja perustettu kirjojen ja lankojen kierrätyspisteet. Ympäristötietoa on lisätty luontolukupiirin ja ympäristötietoisuus-hyllyjen avulla. Kuopion kaupunginkirjasto osallistuu valtakunnallisen ympäristöhankkeen valmisteluun, jonka työ aloitettiin pääosin vuoden 2022 alussa.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden hankinnoissa on noudatettu kaupungin resurssiviisaus -ohjelmaa.</p> <p>Museopalvelut on huomioinut omalta osaltaan Resurssiviisaus-ohjelman osateemat, tavoitetaikataulut ja tavoitteet. Hankinnat on tehty, mikäli mahdollista kilpailutetuilta sopimustoimittajilla.</p>	
--	--	--	--	--

4. UUDISTUVA KUOPIO

4.1. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista, työturvallisuudesta ja osaamisesta.	Tehdään yksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat ja niiden etenemistä seurataan. Kannustetaan henkilöstöä arjen fyysiseen	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Kirjastopalveluissa on tehty kirjaston yhteinen työhyvinvointisuunnitelma ja toimipistekohtaiset	; Uudistuva Kuopio -ohjelma

	aktiivisuuteen. Vahvistetaan työpäivän aikaiseen aktiivisuuteen kannustavaa työkulutturia ja kannustetaan työmatka- ja vapaa-ajan liikkumiseen.		<p>työhyvinvointisuunnitelmat vuodelle 2022, joiden mukaisesti on edetty. Kaupunkitasoisesti on käytössä työhyvinvointikortti ja sporttipassi.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluissa on tehty työhyvinvointisuunnitelma ja sen toteutumista seurattiin yksikkökokouksissa.</p> <p>Museopalveluissa vuosi 2022 oli poikkeuksellisen raskas ja vaativa mm. monen suuren hankkeen päällekkäisyyden ja vaikeasti työsuunnitelmissa ennakoitavien töiden vuoksi. Aktiivisesti kehitettäväksi kohteeksi nousi mm. museokeskuksen yksiköiden sisäisen yhteistyön sujuvuus ja viestintä sekä tiimi- ja tehtäväkohtaisen työsuunnittelun kehittäminen.</p>	
Huolehditaan hyvästä työnantajakuvasta ja henkilöstöhankinnasta.	Rekrytointiprosesseja kehitetään ja toteutetaan henkilöstösuunnitelmaa.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	<p>(etenee suunnitellusti)</p> <p>Kirjastopalveluissa on edetty kaupungin ohjeistuksen mukaisesti. Rekrytointiprosesseissa on tarkasteltu ja uudistettu rekrytoitavan tehtäväkuva kirjastopalveluiden muutostarvetta vastaaviksi.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluissa on edetty kaupungin ohjeistuksen mukaisesti. rekrytoinneissa on edetty henkilöstösuunnitelman mukaisesti.</p> <p>Museopalveluissa on edetty kaupungin ohjeistuksen mukaisesti. Rekrytoinneissa on huomioitua Kuopion museon uuden palvelukokonaisuuden lisäksi erityisesti museolakiin perustuvat alueellisten vastuumuseopalveluiden kasvaneet tarpeet.</p>	; Uudistuva Kuopio -ohjelma

<p>Uudistetaan johtamista, tuetaan esimiestyötä ja lisätään erilaisia työntekemisen muotoja, kuten työn monipaikkaisuutta.</p>	<p>Järjestetään esimieskoulutusta, mahdollistetaan lähi- ja etätönte tekeminen.</p>	<p>Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt</p>	<p>(etenee suunnitellusti) Kirjastopalveluissa on kannustettu esimiehille tarkoitettuihin koulutuksiin (JEAT tai lähiesimiestyön ammattitutkinto) ja hankittu esimiehille valmentavaa ryhmätönteohjausta vuodelle 2022. Lähi- ja etätönte tekemiseen on haettu tasapainoa ja panostettu läsnäolevaan esihenkilötyöhön.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden esihenkilöitä on kannustettu osallistumaan kohdennettuihin koulutuksiin. Lähi- ja etätönte tekemiseen on haettu tasapainoa ja kannustettu tekemään monipaikkaista työtä mahdollisuuksien mukaan.</p> <p>Museopalveluissa esihenkilöitä on kannustettu osallistumaan esihenkilöille kohdennettuihin koulutuksiin. Tarjolla olleita esihenkilötyötä tukevia ja palveluita kehittäviä koulutuksia on myös hyödynnetty. Lähi- ja etätönte tekemiseen on haettu tehokkuutta ja työhyvinvointia osaltaan ylläpitävää balanssia. Tällä hetkellä n. puolella henkilöstöstä on mahdollisuus määräaikaan etätönte kentelyyn.</p>	<p>; Uudistuva Kuopio -ohjelma</p>
<p>Vahvistetaan henkilöstön osallisuutta työn, tiimien ja työyhteisön kehittämiseen.</p>	<p>Järjestetään työyksikkökohtaisia palaverieita ja suunnittelulaisuuksia, jossa henkilöstö osallistetaan kehitystyöhön.</p>	<p>Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt</p>	<p>(etenee suunnitellusti) Kirjastopalveluissa on otettu käyttöön strategisesti tärkeiden tavoitteiden toteuttamiseksi verkostoja. Jokainen työntekijä kuuluu ainakin yhteen verkostoon ja kehittää siinä työtä. Verkostoja on kehitetty vuoden 2022 aikana. Kirjastojen toimipisteissä on omia yksikkökohtaisia palaverieita säännöllisesti, samoin työnjohtajien kokouksia ja koko kirjaston kokouksia.</p>	<p>; Uudistuva Kuopio -ohjelma</p>

			<p>Liikuntapaikkapalvelut on toteuttanut kaupungin strategian mukaisia tavoitteita ja henkilöstöllä on lupa tehdä toisin ja henkilöstöä on kannustettu kehittämään palveluita. Liikuntapaikkapalveluissa on pidetty säännölliset kuukausipalaverit kahden viikon välein.</p> <p>Museopalveluissa järjestetään viikko- ja kuukausikokouksia, yksiköittäin sekä työkokouksia tiimeittäin, prosessin vaatimalla kokoonpanolla. Tiimit kehittävät toimintaansa sekä aktiivisesti että passiivisesti. Henkilöstön osallistamista oman tehtävänsä ja tiimien suunnitelmalliseen kehittämiseen ei kaikissa yksiköissä ole aktiivisesti ehditty kehittää.</p>	
--	--	--	---	--

4.2. Sujuva ja uudistuva toiminta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Kehitetään palveluja monikanavaisesti ja asiakaslähtöisesti.	Hyvinvointia edistävien palveluiden palvelumuotoilua jatketaan, tavoitteena on saada palvelut kohtaamaan myös ne kuntalaiset, jotka niitä eniten tarvitsevat.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	<p>(etenee suunnitellusti)</p> <p>Kirjastopalveluissa on otettu käyttöön monikanavainen asiakaspalvelu ja myös palautteita kerätään monikanavaisesti (fyysinen asiointi, verkkoasiointi, puhelin, sähköposti ja chat). Asiakkaita osallistetaan aktiivisesti. Käynnissä on mm. henkisesti turvallisemman tilan periaatteiden valmistelu yhdessä asiakkaiden kanssa.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut kuulivat asiakkaita laajasti ja palautetta pyydettiin jatkuvasti. Liikkumisympäristön kehittämissuunnitelman yhteydessä järjestettiin laaja kysely asukkaille, yrittäjille, seuroille ja kaupungin</p>	; Uudistuva Kuopio -ohjelma

				henkilöstölle sekä luottamushenkilöille. Museot, erityisesti yleisötyön tiimi, ovat jatkaneet asiakaslähtöisen asiakaspalvelukokonaisuuden kehittämistä mm. näyttelyiden oheispalveluiden, museokauppatoimintaan liittyen. Verkkosisältöjä ja -palveluita kehitetään. Seppo-pelien tuottamisesta jatketaan.	
Rakennetaan hyvää kumppanuutta ja asiakaslähtöisiä yhteistyömalleja hyvinvointialueen kanssa.	Osallistutaan suunnitteluun.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	■	(etenee hitaasti tai osittain) Kirjastopalveluissa lasten mediakasvatussuunnitelman tekemisen yhteydessä on käynnissä neuvola-yhteistyön suunnittelu perheiden lukemisen ja lasten puhe- ja lukutaidon edistämiseksi.	; Uudistuva Kuopio -ohjelma
Uusi Kuopio 2023: Suunnitellaan kaupungin tulevaa roolia ja organisoidaan toimintaa hyvinvointialueen perustamisen jälkeiseen aikaan.	Osallistutaan suunnitteluun.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	●	(etenee suunnitellusti) Osallistuttu suunnitteluun. Kirjasto-, liikuntapaikka- ja museopalvelut säilyvät kokonaisuudessaan kaupungin palveluina.	; Uudistuva Kuopio -ohjelma

4.3. Kestävä talous

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö		Seuranta 31.12.	Ohjelma
Kaupungin tilikauden tulos saavuttaa vähintään nollatason vuonna 2025.	Toimintaa järjestetään ja palveluita kehitetään olemassa olevan talousraamin puitteissa.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	■	(etenee hitaasti tai osittain) Palveluita on kehitetty olemassa olevan talousraamin puitteissa. Koronapandemia ja maailmantilanteesta johtuva kustannusten nousu vaikeutti taloustavoitteiden saavuttamista.	; Uudistuva Kuopio -ohjelma

Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut

Hyvinvoinnin edistämisen johtaja Janne Hentunen

Toiminta

Kansalaisopiston vuosi 2022 oli hidasta palautumista koronaa edeltävään aikaan, erityisesti vanhemmat ikäluokat ovat osallistuneet kursseille tavallista varovaisemmin. Ilmiö näkyy myös ulkopuolisten vuokrausten vähenemisenä. Kansalaisopiston opiskelijamäärät olivat miltei kuitenkin vuoden 2019 tasoa.

Kansalaistoiminnan palveluissa korona ei vaikuttanut enää merkittävästi palvelujen toteutumiseen. Ikääntyneiden ja erityisryhmien osallistuminen liikuntaryhmiin oli edelleen hieman koronaa edeltävää aikaa vähäisempää ja asiakasmääriä jouduttiin osin vielä rajoittamaan. Elokuva-toiminta on tavoittanut jälleen asiakkaat hyvin. Koronan aikana tapahtumatuotanto siirrettiin hybridi- tai digituotantoon ja virtuaalituotanto on jäänyt osin pysyväksi toimintatavaksi, mikä on toisaalta vähentänyt kuluja (matka- ja tarjoilukulut), mutta myös tuonut uusia kustannuksia (virtuaalituotannon välineet ja toimijat). Virtuaalituotanto on lisännyt osallistujamääriä merkittävästi.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelujen vastualueen tulot jäivät n. 85 000 euroa (tot 96,0 %) alle talousarvion, menot vastaavasti jäivät n. 113 000 euroa (tot 99,0 %) alle talousarvion, toimintakatteen ollessa 28 000 euroa (tot 100 %) alle talousarvion.

Kansalaisopiston toimintakate jäi alijäämäiseksi 98.000 euroa (tot 103 %). Talousarvioon korotetut kurssitulotavoitteet eivät toteutuneet, vaikka toteuma olikin vuoden 2019 tasolla. Sopimuskuntien hallintotulot pienenevät toteutuneiden tuntien suhteessa 18.000 euroa. Lisäksi vuokratulot jäivät 34 000 alle tavoitteen Toimintakustannukset alittuivat 45 000 euroa.

Kansalaistoiminnan palveluiden toimintakate jäi alijäämäiseksi 126 000 euroa alle talousarvion (98 %). Toimintatuotot ylittyivät tavoitteesta 58 000 euroa. Ylitys johtui ulkopuolisen rahoituksen (hankerahoitusta jäi, mikä siirretty vuodelle 2023, testamentit) osuuksista.

Kansalaistoiminnan palveluiden toimintakulut alittuivat 68 000 euroa (tot 99 %), josta palvelujen osuus on 23 000 euroa. Virtuaalisiin tuotantoihin siirtyminen säästi kuluja, kun koronan vuoksi peruttiin tapahtumia, myös työmatkat ovat vähentyneet merkittävästi. Henkilöstökulut alittuivat 48 000 euroa, kun perhevapaiden myötä osa-aikaisen työn lisääntyä, palvelumuotoilijan rekrytointi viivästyi ja kevään lakko vaikutti myös. Avustukset alittuivat 82 000 euroa, kun ESR-hankkeiden kuntarahoitusta ei käytetty lainkaan rakennerahastosta johtuvista syistä. Aineet ja tarvikkeet pieneni 12 0000 euroa asukastoiminnan uudelleen järjestelyn johdosta ja etätyö vähensi tarvikekuluja.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

- 1. Hyvinvointialueiden valmistelu ja kaupungin strategia hyvinvointialueen kumppanina.**
 - Kansalaistoiminnan palveluissa on oltu aktiivisena osapuolena hyvinvoinnin edistämisen yhdyspintojen rakentamisessa Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa, mutta

hyvinvointialueen organisoitumisen keskeneräisyys esti osin suunniteluissa etenemisen. Osallistuimme aktiivisesti myös valtakunnan tason yhdyspintakehittämiseen (Kuntaliitto, STM, AVI. Ulkopuolista hankerahoitusta (TAIKE) on saatu yhdyspintojen kehittämiseen ikääntyneiden kulttuurihyvinvoinnin sisällöissä.

2. Työelämän muutosten hallinta: etätyöskentely ja sen johtaminen, monipaikkatyöskentely ja uudenlaiset työympäristöt, työhyvinvointi, sairauspoissaolot.

- Etätyöskentelyä on jatkettu ja kehitetty ja haettu balanssia (hybridityö) etätöön ja lähityön välillä
- Työhyvinvoinnin kehittämistä jatketaan ja sairauspoissaoloja seurataan. Korona vaikuttaa edelleen erityisesti asiakaspalveluhenkilöstön poissaoloihin.
- Etätö on jäänyt kansalaistoiminnan palveluissa ja kansalaisopistossa pysyväksi asiantuntijatyön muodoksi. Pääosin etätö on lisännyt työntekijöiden tyytyväisyyttä. Olemme kiinnittäneet erityistä huomiota työhyvinvointiin ja etätöön tuomiin mahdollisiin riskeihin (etäntyminen työyhteisöstä) luomalla tiimeittäin säännölliset kokouskäytännöt. Sairauspoissaolot ovat sekä kansalaistoiminnan palveluissa että kansalaisopistossa merkittävästi vähäisempiä kuin koko organisaatiossa ja työhyvinvointikyselyn mukaan työhyvinvointi yksikössä monin osin koko organisaatiota paremmalla tasolla.
- Kansalaisopistossa monimuotoiset opetustavat ja korona-ajan tuoma epävarmuus ovat kuormittaneet erityisesti tuntiopettajia. Tähän on tarjottu tukea koulutusten ja vertaistuen kautta.

3. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen käyttöönotto ja henkilöstön koulutus osaamisen vahvistamiseksi.

- Ohjeistus on otettu käyttöön
- henkilöstö osallistuu aktiivisesti koulutuksiin
- Kansalaisopistossa ja kansalaistoiminnan palveluissa riskikartoitusta ja suunnitelmallista riskienhallintaa toteutetaan osana normaalitoimintaa ja reagoiden henkilökunnan koulutuksin ja ohjeistuksin muuttuviin tilanteisiin (esim. korona, energiakriisi). Henkilökuntaa perehdytetty tietosuoja-asioihin. Henkilöstön tietosuoja ja -turvakoulutusta koko organisaation tasolla tarvitaan lisää.
- Vuoden 2022 sisäinen valvonta toteutettu kansalaistoiminnan palveluissa.

Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut	2022
1. KASVAVA KUOPIO	

1.1. Kilpailukykyinen yrittäjyysympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Turvataan osaavan työvoiman saatavuutta.	Eri yksiköissä tarjotaan opiskelijoille harjoittelupaikkoja ja kesätyöpaikkoja.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Toteutettu opiskelijaprojekteja mm. Savonia muotoilun opiskelijoiden kanssa. Eri oppilaitosten opiskelijoita (UEF, Savonia AMK, Sakky, Paok) harjoittelussa kansalaistoiminnan ja kansalaisopiston palveluissa.	; Kasvava Kuopio -ohjelma

1.3. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Kuopion kansallisen ja kansainvälisen näkyvyyden vahvistaminen.	Toimitaan aktiivisesti hyvinvoinnin edistämisen kansallisissa ja kv-verkostoissa mm. WHO Healthy Cities ja Terve Kunta-verkostoissa, kulttuurin kehittämistehtävä-verkostossa + muissa substanssiverkostoissa tuoden esiin Kuopion hyvinvoinnin edistämisen työtä ja luoden uusia yhteistyökumppanuuksia. Kiinnitetään huomiota vieraskielisten huomioimiseen palveluissa ja viestinnässä	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Mukana aktiivisesti valtakunnallisessa kulttuurihyvinvoinnin Taikusydän-verkostossa Pohjois-Savon alueverkoston vetäjänä, valtakunnallisessa kulttuurisen vanhustyön Aili-verkostossa ja kulttuuritoimintalain mukaisten OKM:n kehittämistehtävien valtakunnallisessa verkostossa. Elokuvatoininnan Kino Kuvakukko kuuluu Europa Cinemas -verkostoon. Kuopio on ollut aktiivisesti mukana Terve Kunta -verkostossa ja WHO Healthy Cities verkostossa. Marraskuussa 2022 toteutui WHO Healthy Cities verkoston konferenssi Kööpenhaminassa.	; Kasvava Kuopio -ohjelma

			<p>Kuopiosta osallistui 5 henkilön delegaatio ja lisäksi abstraktien esittelijöitä. Yhteensä 4 abstraktia/puheenvuoroa esillä Kuopiosta, joista yksi kansalaisopiston esitys. Ehkäisevä päihdetyö liittyi Nordic Dimensions-Itämeren alueen ept-verkoston. Kansalaisopisto toimi aktiivisesti osana Itä-Suomen vapaan sivistystyön verkostossa. Valtakunnallisesti yhteistyötä tehdään Kansalaisopistojen liiton kautta monipuolisten koulutusten kautta. Kansainvälisesti yhteistyö Erasmus KA1 ja KA2 on ollut erityisen aktiivista kevät- ja kesäkaudella 2022.</p>	
<p>Tehdään ennakoivaa ja aktiivista edunvalvontaa ja vaikuttamista valtakunnalliseen ja maakunnalliseen päätöksentekoon.</p>	<p>Kehitetään viestintää, hyvinvointitiedolla johtamista, yhteistyötä ja verkostoja toteuttamalla hankkeita ja maakunnallista kehittämistehtävää sekä osallistamalla ylimaakunnallisiin hankkeisiin ja toimenpideohjelmiin, toteutetaan maakuntaohjelmaa mm. kulttuurin ja hyvinvoinnin osalta. Osallistutaan aktiivisesti uuden rakennerahoituskauden hyödyntämiseen.</p>	<p>Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt</p>	<p>(etenee suunnitellusti) Kansalaistoiminnan palvelujen kulttuuritoimintalain mukainen alueellinen kehittämistehtävä (Pohjois-Savon AKE) käynnissä. Pohjois-Savon ensimmäinen kulttuuristrategia valmistunut osana kehittämistehtävää ja hyväksytty maakuntahallituksessa. Käynnistetty aktiiviset tapaamiset Pohjois-Savon kuntien kulttuuritoimihenkilöiden sekä Pohjois-Savon liiton rahoitusasiantuntijoiden (kulttuuri ja luovat alat) kanssa. Uusi ESR+ rahoituskausi ei ole vielä teknisistä syistä päässyt alkamaan. Pohjois-Savon hyvinvointialueen ensimmäisestä rahoitushausta järjestöille on tiedotettu. Kuopio toimii useissa valtakunnallisissa hyvinvoinnin edistämistä käsittelevissä verkostoissa. Vuoden 2022 Kuopio on ollut mukana mm. Kuntaliiton koordinoimassa kuntien ja hyvinvointialueiden hyvinvoinnin edistämisen yhdyspintoja käsittelevässä</p>	<p>; Kasvava Kuopio -ohjelma</p>

			hankkeessa, Terveystieteiden edistämisen määrärahalta rahoitettavassa SOLA-laskentamatriisihankkeessa sekä Mieli ry:n toteuttamassa Hyvän mielen kunta -hankkeessa.	
--	--	--	---	--

1.4. Rohkea kaupunkikehitys, elinvoimainen kaupunkikeskusta, monimuotoinen kaupunkikulttuuri

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Kaupunkikeskustan elinvoiman lisääminen.	Osallistetaan ja rohkaistaan asukkaita järjestämään tapahtumia. Tuetaan tilojen ja kohtaamispaikkojen saamista asukkaiden ja toimijoiden käyttöön. Kehitetään asukastoimintaa ja vahvistetaan Kino Kuvakukon elokuvatoiminnan näkyvyyttä. Jatketaan uusien tapahtumien ja rahoitusmuotojen kehittämistä mm. joukkoistuksen keinoin. Vahvistetaan arvopohjaista yhteistyötä tapahtumatuottajien kanssa. Osallistutaan Savilahden kehittämiseen.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	(etenee suunnitellusti) Tuotettu ja koordinoitu Meidän Kuopio -festivaali, johon osallistui n. 80 000 kävijää ja n. 70 tapahtumatuottajaa. Ohjelma sisälsi n. 100 mikrotapahtumaa, joista 11 oli kaupunginosissa. Tuotantotukea jaettiin n. 20 000 e. Koordinoitu Supersyysloma, tuotettu Kulttuurikahvila, uusi ikääntyneiden Armas-kulttuurifestivaali ja asukastoiminnan monia uudistettuja tapahtumia. Kohtaamo ja asukastilat aktiivisessa järjestöjen käytössä ja tiloissa runsaasti toimintaa. Tuotettu Itsenäisyyspäivän juhla. Aloitettu Lasten Pakkaspäivien tuotanto. Kino Kuvakukon ja Kino Mantun syksy oli vilkas. Markkinointia kehitetty. Poikkihallinnollisia KulttuuriKuopio ja Liikkuva Kuopio -ohjelmia laadittu laajassa yhteistyössä. Asukastoiminnan viestintää ja markkinointia kehitetty ja tehostettu. Liikuntaryhmiä toteutettu eri ikäisille ympäri Kuopiota. Kehitetty uudenlaisia liikuntakurssimuotoja innostamaan asukkaita liikkumaan (uusina ikääntyneiden Parkour, Padel, sirkus, erityisryhmille luontoliikunta ja sirkus). Vapaaehtoisten ikääntyneiden	; Kasvava Kuopio -ohjelma

			vertaisohjaajien toimintaa kehitetty edelleen. Toteutettu osana valtakunnallista mielenterveysviikkoa Hyvä mieli -päivä. Vapaaehtoisten päivän juhlan järjestäminen yhdessä Tukipilarin kanssa. Kansalaisopiston kurssisuunnittelussa yhtenä tavoitteena lähiympäristön ja luonnon tutuksi tuominen.	
2. HYVINVOIVA KUOPIO				

2.1. Aktiivisuuteen innostava arki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Arjen fyysinen aktiivisuus lisääntyy kaikissa ikäluokissa.	Lisätään viestinnän keinoin liikuntamahdollisuuksien saavutettavuutta ja tietoisuutta arjen fyysisen aktiivisuuden merkityksestä. Vahvistetaan yhteistyötä asukaslähtöisten ja tutkittuun tietoon pohjautuvien palvelukokonaisuuksien muodostamiseksi. Tuetaan liikunnallisen elämäntavan omaksumista lapsuudesta ja nuoruudesta lähtien. Kannustetaan työkäisiä arjen fyysiseen aktiivisuuteen ja tuetaan ikäihmisten toimintakykyä liikunnan keinoin. Palvelujen tarjontaa kehitetään yhteistyössä Liikkuva Kuopio -toimenpideohjelman myötä. Kansalaisopiston kurssisuunnittelussa hyvinvointiteema on painopisteenä.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Kansalaistoiminnan palveluiden perheiden Liikuntalauantai-toimintamallia toteutettu yhdessä seurojen kanssa. Varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa yhteistyössä toteutettu liikkumisen edistämisen toimintaa. Paralympian Valtti-toiminnan avulla saatettu erityistä tukea tarvitsevia lapsia harrastustoimintaan. Aloitettu AVI-rahoitteinen Liikkuva Kuopio goes yläkoulu -hankkeen toteutus nuorten arjen fyysisen aktiivisuuden edistämiseksi. Liikkuva Kuopio -ohjelmatyöstä viestitty laajasti verkostoille ja osallistettu toimijoita yhteiseen suunnitteluun. Lisätty liikkumisen edistämisen tahojen yhteistyötä. Kansalaisopisto tuottaa monipuolisesti liikkumismahdollisuuksia lähipalveluna kaiken ikäisille kuntalaisille.	; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma
Eri ikäiset löytävät merkityksellistä tekemistä ja kokemista, muun	Vahvistetaan tiedon saavutettavuutta ja eri toimijoiden yhteistyötä		● (etenee suunnitellusti)	Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma

<p>muassa harrastuksista ja vapaaehtoistoiminnasta tulotasosta riippumatta.</p>	<p>asukaslähtöisten palvelukokonaisuuksien muodostamiseksi. Mahdollistetaan jokaiselle lapselle ja nuorelle harrastus. Tuetaan työikäisiä ja ikäihmisiä löytämään mielekästä tekemistä ja kokemista. Kansalaisopiston senioripedagogiikan tavoitteena on luoda ikääntyville ihmisille opiskelumahdollisuuksia, lisätä sekä fyysistä että psyykkistä hyvinvointia ja lievittää yksinäisyyttä. Verkko-opetuksen osallistumiskynnystä madaltavia ratkaisuja ja tukitoimia kehitetään edelleen.</p>		<p>Kuopion Seinä -sivusto toimii harrastusten ja vapaa-ajan palveluiden viestintäkanavana. Vapaaehtoistyö.fi -palvelimen kautta edistetään vapaaehtoistoimintaa. Hyvinvointirannekkeiden markkinointi eri tilaisuuksissa. Koulujen nuorisotyöntekijän työparina työskentelee yhteisötaiteilija ja tuo taidesisältöjä toimintaan. Järjestetty Kulttuurikahvila eläkeikäisille ja avointa Kuvapaja-toimintaa yhteistyössä Kuopion museon kanssa. Asukastoimintaa kehitetty merkittävästi monipuolistaen ja yhdenmukaistaen tarjontaa sekä lisäten mahdollisuuksia vapaaehtoistoimintaan. Asukastoiminnan viestintää ja markkinointia tehostettu ja aloitettu verkostomaisen rakenteen luomista maaseutualueilla. Vuoden 2023 avustushaku toteutettu. Kysely Pohjois-Savon järjestötoimijoille toteutettiin Pohjois-Savon kuntien, järjestötoimijoiden, POSOTE20-hankkeen ja Pohjois-Savon hyvinvointialueen HYTE-tiimin kanssa Kansalaisopisto tarjoaa merkityksellistä tekemistä ja kokemista laaja-alaisesti ja monipuolisesti koko toiminta-alueella (n. 1900 kurssia ja tapahtumaa eri ikäisille). Hankerahoituksella on saatu kurssitarjontaan senioreille ilmaisia digiavusteisia kursseja eri ainealueilta.</p>	
---	---	--	--	--

2.2. Varhainen tuki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Päihteiden käyttö vähenee ja mielen hyvinvointi paranee.	Arkiympäristöillä tuetaan kohtuukäyttöä ja päihteettömyyttä.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	 (etenee suunnitellusti)	; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma

	Vahvistetaan puheeksi ottamista, varhaista tunnistamista ja tukea. Tuetaan viestinnällisin toimenpitein päihitteettömyyttä ja kohtuukäyttöä sekä mielen hyvinvointia ja tehdään poikkihallinnollista yhteistyötä riskien tunnistamiseksi ja vähentämiseksi. Toimintaa tukee maakunnallinen Mieliteko-ohjelma sekä Liikkuva Kuopio, Kulttuuri Kuopio ja Meidän Kuopio- valmistelu.		Kansalaistoiminnan palvelut tukevat monipuolisella toiminnalla ja järjestöyhteistyöllä päihitteettömyyttä ja mielen hyvinvointia. Ehkäisevän päihdetyön paikalliset, alueelliset ja valtakunnalliset työryhmät ovat kokoontuneet säännöllisesti. Ept ja Mielenterveysviikoilla asioita nostettiin esille monin eri toimin. Uutena verkostona Kuopio on Nordic Dimension-Itämeren maiden ept-verkostossa. Aloitettiin yhteistyö EHYTin Kaupunki kuuluu kaikille- hankkeen kanssa.	
Vanhemmuus sekä perheiden ja läheisten ihmissuhteet vahvistuvat.	Tehostetaan viestintää tarjottavan tuen esille tuomiseksi ja puheeksi ottamisen kynnyksen madaltamiseksi. Tehostetaan vanhemmuuden tukea osana peruspalveluita ja luodaan sujuvia palvelupolkuja. Kansalaisopiston kurssisuunnittelussa pyritään huomioimaan perheiden tarpeet.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	(etenee suunnitellusti) Järjestetty kulttuuritoimintaa Perheentalolla ja lähikirjastoissa. Kummitaiteilija-malli koulujen nuorisotyöntekijän työparina. Asukastoiminnan lähiöiden tapahtumissa mukana mm. vanhemmuutta tukevia järjestöjä. Kansalaisopiston kurssitarjonnassa on paljon perheille suunnattuja yhteisiä kursseja eri ainealueilla.	; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma

2.4. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevien kohtaamispaikkojen saavutettavuus ja houkuttelevuus.	Tuetaan vertaisuutta ja luodaan mahdollisuuksia kohtaamiseen. Edistetään viestinnän, tapahtumien ja yhteistyön avulla hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen palveluiden käyttöä sekä palauttavan elinympäristön, kuten luontoympäristön ja julkisten tilojen hyödyntämistä.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	(etenee suunnitellusti) Pyritty aktiivisesti lisäämään Kuopion avoimen asukastoiminnan näkyvyyttä ja houkuttelevuutta. Laajennettu asukas- ja kulttuuritoimintaa eri ulko- ja sisätiloihin lisäten mahdollisuuksia osallistumiseen. Yhteisöllisyyttä ja asukastoimintaa vahvistettu luomalla maaseutualueille verkostomainen yhteistyörakenne. Kino Kuvakukko ja Kino Manttu ovat suosittuja matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja.	; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma

			<p>Liikunnanohjaajien luontoliikuntaosaamista, poikkihallinnollista yhteistyötä ja luonnon saavutettavuutta vahvistettu SAKKY:n kanssa kehitetyn luontoliikuntaohjaajakoulutuksen avulla. Kansalaisopisto mahdollistaa kohtaamisia ja yhteisöllisyyttä monin eri tavoin opetuksissa ja erilaisissa kulttuuritapahtumissa sekä hyvinvointia ja terveyttä edistävillä ilmaisilla luennoilla.</p>	
Arjen turvallisuus vahvistuu.	Edistetään turvallista liikkumista (erityisesti kevytliikenne) ja ehkäistään kaatumisia. Ehkäistään väkivallan, lähisuuhdeväkivallan, seksuaalisen häirinnän ja kiusaamisen kokemista.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	<p>(etenee suunnitellusti) Kuopio on mukana alueellisessa Kaatumisen ehkäisyn verkostossa. Ikääntyneiden kaatumisiin liittyviä hoitajaksoja seurataan osana Kuopion hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman vuosiraportteja. Draamakasvatuksen avulla tuetaan nuorten vuorovaikutustaitoja ja ehkäistään turvattomuutta ja kiusaamista. Ehkäisevä päihdetyö osana kaupungin turvallisuustyöryhmää, ennakoi ja reagoi turvallisuusriskeihin. Nostettu päättäjille esiin merkittävää ja kasvavaa huumausaineisiin liittyvää problematiikkaa. Koordinoitu monialaista Ukrainasta Kuopioon saapuneiden tilannekuva -verkostoa, jonka tehtävänä luoda ajantasainen kuva mm. turvallisuusasioista ja pohtia yhteisesti toimenpiteitä.</p>	; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma
Asukkaiden osallistuminen sekä kokemus vaikutusmahdollisuuksista lisääntyy.	Osallistutaan suunnitteluun. Vahvistetaan osallistumista ja vaikuttamisen mahdollisuuksia kehittämällä toimintatapoja ja edistämällä saavutettavuutta. Kansalaisopiston opiskelijoilta kerätään säännöllisesti asiakaspalautetta ja kurssitoiveita.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	<p>(etenee suunnitellusti) Kansalaistoiminnan palveluissa kehitetty palvelumuotoilun keinoin merkittävästi asukasosallisuutta. KulttuuriKuopio- ja Liikkuva Kuopio ohjelmien ja Pohjois-Savon kulttuuristrategian valmistelut on toteutettu hyödyntämällä laajasti osallistamista ja palvelumuotoilun</p>	; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma

				menetelmiä. Rakennettu uusia Kuopio.fi - verkkosivurakenteita ja sisältöjä siten, että kaupungin tarjoamien palvelujen saavutettavuus paransi merkittävästi. Kansalaisopiston v. 2022 kurssisuunnittelussa on otettu huomioon edellisenä talvena tehdyt asiakaspalvelukyselyjen tulokset.	
Kuopiolaisten tyytyväisyys asuinympäristöön säilyy korkeana.	Osallistutaan suunnitteluun. Turvataan asuin ympäristön monipuolisuus ja vahvistetaan lähiöiden kehittämistyötä, mm. Lähiöohjelman toteuttamisen ja osallistamisen keinoin. Kansalaisopistopalveluita tarjotaan koko toiminta-alueella ja sisältöjä kehitetään yhteistyössä paikallisten opistoyhteys henkilöiden avulla.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	●	(etenee suunnitellusti) Kansalaistoiminnan palveluissa on panostettu vahvasti viestinnän ja poikkihallinnollisen yhteistyön kehittämiseen, jotta asuinalueiden asukastyytyväisyyttä ja palvelujen tarkoituksenmukaisuutta saadaan lisättyä laajalla yhteistyöllä Kansalaisopiston kurssien suunnittelussa on oltu yhteydessä opistoyhdys henkilöihin, jotka ovat välittäneet alueelliset toiveet ja tarpeet opistolle tiedoksi. Näin muotoillaan opistopalvelut alueellisen tarpeen mukaisiksi.	; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma
3. RESURSSIVIISAS KUOPIO					

3.2. Kiertotalous ja resurssien viisas käyttö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö		Seuranta 31.12.	Ohjelma
Toiminta ja hankinnat ovat Kuopiossa resurssiviisasta.	Edistetään viisasta liikkumista (kävely, pyöräily) ja tilojen ja alueiden monikäyttöä viestinnän ja tapahtumatuotannon keinoin. Edistetään vesistöjen, metsien ja puistojen virkistyskäyttöä ja kestävä kehityksen toteutumista poikkihallinnollisessa yhteistyössä.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	●	(etenee suunnitellusti) Kansalaistoiminnan palveluissa jatkettu edelleen luonnon virkistyskäyttöä tukevien palvelujen kehittämistä. Osallistuttu ja Kuopion luonnon monimuotoisuusohjelmatyöhön ja valmisteltu yhteisiä luonnon monimuotoisuuden turvaamista edistäviä	; Resurssiviisas Kuopio -ohjelma

	<p>Tehdään asiantuntijayhteistyötä joukkoruokailupalvelujen kehittämiseksi.</p> <p>Edistetään maaseutualueiden lähipalvelutarjontaa yhteistyössä asukkaiden, järjestöjen ja pitäjäraatien kanssa.</p> <p>Hankinnat suoritetaan kilpailutetuista paikoista, huomioiden ympäristövaikutukset.</p> <p>Kansalaisopistossa toimitaan Kestävän tulevaisuuden -käsikirjan mukaisesti.</p>		<p>toimenpiteitä.</p> <p>Kansalaisopiston eko- ja ympäristöryhmät ovat toimineet aktiivisesti. Lukuvuoden 2022-2023 teema on Rohkaise hurja luontosi, jonka avulla luonto- ja ekoteemoja tuodaan vahvasti esille.</p>	
4. UUDISTUVA KUOPIO				

4.1. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista, työturvallisuudesta ja osaamisesta.	<p>Perustetaan työhyvinvointiryhmä työhyvinvointiparin työtä tukemaan. Laaditaan työhyvinvointisuunnitelma. Päivitetään turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat. Kehityskeskusteluissa kartoitetaan työhyvinvointi ja koulutustarpeet ja kannustetaan osaamisen ylläpitoon ja kehittämiseen.</p> <p>Tehdään yksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat ja niiden etenemistä seurataan. Kannustetaan henkilöstöä arjen fyysiseen aktiivisuuteen. Vahvistetaan työpäivän aikaiseen aktiivisuuteen</p>	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	<p>(etenee suunnitellusti)</p> <p>Kansalaistoiminnan palveluissa henkilöstön työhyvinvoinnin tukeminen ja turvallisuuden huomioiminen ovat jatkuvasti keskiössä. Työhyvinvointikyselyjä toteutettu vuoden aikana kaksi, joista saatu tärkeää tietoa yksikön vahvuuksista ja kehittämiskohteista. Henkilöstön osaamista vahvistettu yksilöllisin ja yhteisin koulutuksin.</p> <p>Kansalaisopiston yksi suurimmista työntekijäryhmistä ovat määräaikaiset tuntiopettajat (vuosittain yli 300), jotka työskentelevät laajalla toimialueella hyvin</p>	; Uudistuva Kuopio -ohjelma

	<p>kannustavaa työkulutturia ja kannustetaan työmatka- ja vapaa-ajan liikkumiseen.</p> <p>Kansalaisopisto henkilöstön työhyvinvointia kartoitetaan kyselyn avulla.</p>			<p>itsenäisesti. Tuntiopettajille suunnatun työhyvinvointikyselyn kautta saimme tärkeää tietoa tämän työntekijäryhmän hyvinvoinnin tukemiseksi. Lähiesihenkilöille (20 hlöä) järjestettiin positiivisen johtamisen koulutusta.</p>	
<p>Huolehditaan hyvästä työnantajakuvasta ja henkilöstöhankinnasta.</p>	<p>Uusia, työhön innostavia ja työn vaikuttavuutta tukevia työntekemisen muotoja tuetaan. Monipuolistetaan yksikön osaamista rekrytointien kautta. Luodaan myönteistä työnantajakuva työharjoittelumahdollisuuksien kautta.</p> <p>Rekrytointiprosesseja kehitetään.</p>	<p>Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt</p>	●	<p>(etenee suunnitellusti) Kansalaistoiminnan palveluissa aloittanut yhteisökoordinaattori uudessa vakituudessa tehtävässä. Palvelumuotoilijan rekrytointi on tuonut uutta ajattelua ja menetelmiä poikkihallinnolliseen palvelujen kehittämiseen. Harjoittelijoina on ollut useita opiskelijoita, joiden kautta saadaan uusia ajatuksia.</p> <p>Kansalaisopistossa vakinaistettiin kolme virkasuhteista tuntiopettajaa aikuisten perusopetukseen 1.8.2022 alkaen.</p>	<p>; Uudistuva Kuopio -ohjelma</p>

4.2. Sujuva ja uudistuva toiminta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö		Seuranta 31.12.	Ohjelma
<p>Kehitetään palveluja monikanavaisesti ja asiakaslähtöisesti.</p>	<p>Hyvinvointia edistävien palveluiden palvelumuotoilua jatketaan, tavoitteena on saada palvelut kohtaamaan myös ne kuntalaiset, jotka niitä eniten tarvitsevat.</p> <p>Kehitetään osallisuuden ja lähidemokratian toimintamalleja sekä kuntalaisviestintää osallistumis- ja vaikuttamistavoista sekä päätöksenteosta koko Kuopion alueella. Kehitetään pitäjäraatien toimintaa ja maaseutualueiden palvelutuotantoa maaseutuohjelma</p>	<p>Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt</p>	●	<p>(etenee suunnitellusti) LiikkuvaKuopio ja KulttuuriKuopio -ohjelmia sekä niiden alaan sisältyviä palveluja on kehitetty aktiivisesti palvelumuotoilun keinoin asiakaslähtöisesti. Toteutettu osallistava viestintäkampanja nostaan esiin riittävää lepoa ja palautumista.</p> <p>Kansalaisopistossa uusi Hellewi-verkkokauppa on otettu käyttöön ja palvelua on kehitetty yhteistyössä palvelun tarjoajan kanssa. Lake-hankkeen avulla on tuotettu monikielistä</p>	<p>; Uudistuva Kuopio -ohjelma</p>

	<p>huomioiden.</p> <p>Liikkuva Kuopio ja Kulttuuri Kuopio – ohjelmia sekä Meidän Kuopio -toimintamallia valmistellaan laajassa yhteistyössä foorumityöskentelyä hyödyntäen.</p> <p>Kehitetään sähköisiä palvelukanavia (mm. osallisuusalusta, palautepalvelu, hyvinvointikertomus- ja suunnitelma, Kuopion Seinä)</p> <p>Kansalaisopistossa kerätään asiakaspalautteita ja ne huomioidaan kurssisuunnittelussa.</p> <p>Opetustarjonnan monimuotoisuuden kehittäminen jatkuu. Verkkokauppa Hellewin kehittämisen myötä asiakaslähtöisyys paranee.</p>			ja digitaalista opintoneuvontamateriaalia.	
Rakennetaan hyvää kumppanuutta ja asiakaslähtöisiä yhteistyömalleja hyvinvointialueen kanssa.	Luodaan toimivia yhteyksiä hyvinvointialueen ja kunnan yhdyspintoihin, jäsenetään tehtävänjakoa, pidetään aktiivisesti yllä vuoropuhelua hyvinvointialueen kanssa.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	●	(etenee suunnitellusti) Kansalaistoiminnan palvelut on tiedottanut Pohjois-Savon hyvinvointialueen ensimmäisestä avustushausta järjestötoimijoita. Avustusmalleja hyvinvointialueella vs. Kuopion kaupungin kansalaistoiminnan palveluissa on suunniteltu yhteistyössä. Kansalaistoiminnan palvelut on mukana Kuntaliiton koordinoimassa yhdyspintahankkeessa. Lisäksi osallistumme useisiin valtakunnallisiin ja alueellisiin työryhmiin, jossa yhdyspintoja käsitellään ja toimimme koollekutsujana yhdyspintakeskusteluissa.	; Uudistuva Kuopio -ohjelma
Uusi Kuopio 2023: Suunnitellaan kaupungin tulevaa roolia ja organisoidaan toimintaa hyvinvointialueen perustamisen jälkeiseen aikaan.	Osallistutaan suunnitteluun. Vahvistetaan kuntaan jäävää ennaltaehkäisevää asukkaiden	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	●	(etenee suunnitellusti) Kuopio on mukana useissa alueellisissa ja valtakunnallisissa työryhmissä, joissa käsitellään kunnan hyvinvoinnin edistämistehtävää sote-uudistuksen	; Uudistuva Kuopio -ohjelma

	hyvinvoinnin edistämisen yhteistyötä poikkihallinnollisessa yhteistyössä.		jälkeen. Aihe on ollut käsittelyssä myös Kuopion hyvinvointiryhmässä ja toimeenpaneovassa hyvinvointiryhmässä.	
--	---	--	--	--

4.3. Kestävä talous

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Kaupungin tilikauden tulos saavuttaa vähintään nollatason vuonna 2025.	Toimintaa järjestetään ja palveluita kehitetään olemassa olevan talousraamin puitteissa.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	(etenee suunnitellusti) Palveluja toteutettiin ja kehitettiin talousraamin puitteissa. Koronapandemia ja maailmantilanteesta johtuva kustannusten nousu vaikeuttivat tavoitteiden saavuttamista.	; Uudistuva Kuopio -ohjelma

Taidepalvelut

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Toiminta

Kaupunginteatterin kevätkausi käynnistyi koronarajoituksin. Rajoitukset kuitenkin poistuivat helmikuussa, eikä niitä sittemmin ole asetettu. Kuitenkin koronatilanne oli hankala. Käytännössä se näkyi esimerkiksi siinä, että kevään 23 toimintaviikosta vain 2 toteutui suunnitellusti. Muutoksia tuli paljon, perumisia myös. Vuoden aikana yhteensä miltei 70 esitystä peruttiin, pääasiassa kevätkaudelta. Syyskausi alkoi isolla riskillä: ensi-iltaan tuli viimein kantaesitys, suurmusikaali, iso taloudellinen satsaus, jota koronan vuoksi jo kertaalleen siirrettiin. Kun ei ole esimerkiksi yhtään vanhaa tuttua laulua, koko teos on uusi, tuotanto kallis, iltakulut isot (kuoro, iso orkesteri ja iso työryhmä kaiken kaikkiaan), myyntiä oli vaikea ennakoida. Lopulta kävi kuitenkin hyvin ja musikaali on ollut käytännössä koko ajan loppuunmyyty. Muutenkin teatterin syyskausi oli vähintään yhtä hyvä kuin normaaliaikoina ennen koronaepidemiaa.

Teatterin tuotantojen määrää on kasvatettu kymmeneen aiemman kuuden sijaan. Yksi tavoite on nähdä, saadaanko tarjontaa lisäämällä lisää kävijöitä. On huolehdittu, että ohjelmisto on monipuolista emmekä kilpaile itsemme kanssa.

Teatterin tapahtuma- ja tilavuokraus on myös käynnistynyt loppusyksystä hyvin.

Teatteri on kirkastanut linjaansa ja kantaesityksiä on tuotettu ohjelmistoon useita, eli ollaan teatterintekemisen ytimessä.

Voitaneen summata vuosi 2022 toiminnan kannalta siten, että koronaepidemiasta on selvitty, se vaihe jätetty taakse ja syyskaudella teatteri palasi normaaliin toimintaansa.

Musiikkikeskuksen ja kaupunginorkesterin kevätkausi käynnistyi koronarajoituksin. Rajoitukset kuitenkin poistuivat helmikuussa, eikä niitä sittemmin ole asetettu. Kuitenkin koronatilanne oli hankala ja lisähaasteen toi ylikapellimestarin menehtyminen helmikuussa. Muutoksia tuli paljon, perumisia myös. Alkuvuoteen ajoitettu Minnan taivas -ooppera jouduttiin siirtämään syyskuulle yleisörajoitusten vuoksi. Se olikin komea syyskauden avaus. Kesän aikana saatiin purettua koronan vuoksi siirrettyjä festivaalikeikkoja. Esim. elokuussa orkesteri vieraili Norjassa ystävyyskaupunki Bodössä esiintymässä Nordland Music Festivalilla yhdessä Arctic Philharmonic Orkestran ja ukrainalaisen jousiorkesterin kanssa. Yleisö on palannut tapahtumiin, mutta liput hankitaan edelleen viime tingassa, mikä aiheuttaa markkinoinnille erityisiä haasteita ja lisäkuluja.

Tuotantojen läpivieminen vaatii tietyn henkilöstömäärän. Koronan myötä vakituisen henkilöstön poissaolot ovat luonnollisesti kasvaneet. Tämä tarkoittaa sitä, että sijaiskulut ovat moninkertaistuneet normaalivuoteen verrattuna.

Epävarma maailmantilanne aiheutti sen, että monet maanlaajuiset kiertueet peruttiin. Se näkyi myös Kuopion Musiikkikeskuksella etenkin kevätkaudella vähinä vuokratuottoina. Loppuvuotta kohden Musiikkikeskuksen vuokratuotantojen määrä elpyi normaalille tasolle. Myös kokous- ja kongressitoiminta näyttää vahvasti elpymisen merkkejä. Marraskuussa julkistettiin orkesterin uusi ylikapellimestari ja koronapandemiasta on selvitty, joten vuosi 2023 aloitetaan toiveikkain mielin.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Kaupunginteatterin toimintakate jää jonkin verran alijäämäiseksi n. 100 000 euroa. Huono kevätkausi ja monet perutut esitykset vaikuttivat, mutta toisaalta teatteri sai keväällä koronatukea 580 000 euroa. Kevätkauden aikana (heinäkuun loppuun mennessä) pääsylipputulaja kertyi n.

300 000 euroa ja syyskauden aikana n. 600 000 euroa. Jos kevätkausi olisi ollut normaalimpi, teatteri olisi voinut tehdä vähintään 0-tuloksen.

Kuopion kaupunginorkesterin ja Musiikkikeskuksen toiminta kärsi alkuvuoden 2022 aikana merkittävästi koronapandemiasta johtuvista tapahtumarajoituksista. Musiikkikeskuksen vuokraustapahtumat ovat usein osa laajempia kotimaan kiertueita, joten muun Suomen koronatilanne vaikutti myös Kuopion tapahtumiin. Toimintakate jää alijäämäiseksi n. 320 000 euroa mikä selittyy vuokratulojen puuttumisella. Vuokratuloja jäi saavuttamatta yli 350 000 euroa.

Ennakoitua merkittävästi suuremmat sijaiskustannukset saatiin kompensoitua OKM:n 50 000 euron lisärahoituksella ja sisäisin järjestelyin.

Koronatilanteen paheneminen loppuvuodesta koko Suomessa käynnisti tapahtumien siirrot seuraavan vuoden puolelle ja katkaisi Musiikkikeskuksen ja kaupunginorkesterin syksyllä uudelleen käynnistyneen toiminnan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

- 1. Hyvinvointialueiden valmistelu ja kaupungin strategia hyvinvointialueen kumppanina.**
 - Taidepalvelut eivät osallistuneet hyvinvointialueen valmisteluun

- 2. Työelämän muutosten hallinta: etätyöskentely ja sen johtaminen, monipaikka-työskentely ja uudenlaiset työympäristöt, työhyvinvointi, sairauspoissaolot.**
 - Etätyöskentelyä on jatkettu ja kehitetty ja haettu balanssia (hybridityö) etätyön ja lähityön välillä.
 - Työhyvinvoinnin kehittämistä jatketaan ja sairauspoissaoloja seurataan. Korona vaikuttaa edelleen erityisesti asiakaspalveluhenkilöstön poissaoloihin.

- 3. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen käyttöönotto ja henkilöstön koulutus osaamisen vahvistamiseksi.**
 - Ohjeistus on otettu käyttöön

Taidepalvelut			2022
1. KASVAVA KUOPIO			

1.1. Kilpailukykyinen yrittäjyysympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Turvataan osaavan työvoiman saatavuutta.	Teatteri ja Musiikkikeskus tekevät monipuolista yhteistyötä erilaisten kumppanien (yrittäjät, oppilaitokset, toiset kulttuuritoimijat jne.) kanssa. Teatteri ja Musiikkikeskus työllistävät laaja-alaisesti eri toimialojen ja eri ammattien osaajia. Näin teatteri ja Musiikkikeskus edistävät osaltaan kaupungin vetovoimaa.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Teatteri tekee mm. oppilaitosyhteistyötä, tarjoaa harjoittelupaikkoja ja samalla kasvattaa osaavia teatterityöläisiä tulevaisuuden tarpeisiin. Musiikkikeskus tekee yhteistyötä musiikin ja kulttuurin alan oppilaitosten ja korkeakoulujen kanssa tarjoten opiskelijoille harjoituspaikkoja ja mahdollisuuksia työkokemuksen kartuttamiseen koulutusta vastaavissa tehtävissä.	; Kasvava Kuopio -ohjelma

1.3. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Kuopion kansallisen ja kansainvälisen näkyvyyden vahvistaminen.	Kulttuurilaitosten ohjelmistovalinnoissa huomioidaan monipuolisuus ja kansallinen kiinnostavuus ja näiden osalta markkinointia tehdään valtakunnallisissa kanavissa. Kansainvälistä näkyvyyttä vahvistetaan kulttuurivaihdolla esimerkiksi teatterintekijöiden (ohjaajat, scenografit, koreografit) ja musiikin alan ammattilaisten (kapellimestarit, solistit ja orkestereiden) kautta.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Teatterin syksyn kantaesitys-suurmusikaalia markkinoidaan valtakunnallisestikin. Kansallisesti tunnustettu teatterintekijä käsikirjoittaa ja ohjaa musikaalin. Musiikkikeskuksen syksyn ohjelmisto tuo kansainvälisten toimijoiden kiertuekonsertteja Kuopioon ja Kuopion kaupunginorkesteri toteutti elokuussa konsertin Kuopion ystävyyskaupunki Bodössä yhteistyössä paikallisen Arctic Philharmonic orkesterin kanssa.	; Kasvava Kuopio -ohjelma

<p>Tehdään ennakoivaa ja aktiivista edunvalvontaa ja vaikuttamista valtakunnalliseen ja maakunnalliseen päätöksentekoon.</p>	<p>Teatteri kuuluu Suomen Teatterit ry:seen, joka on teattereiden yhteinen valtakunnallinen edunvalvontajärjestö ja tekee yhteistyötä myös Kulta ry:n kanssa, joka kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö. Kuopion kaupunginorkesteri kuuluu suomen orkestereiden edunvalvontajärjestöön Suomen Sinfoniaorkesterit ry ja tekee yhteistyötä Pohjoismaisten orkestereiden kanssa.</p>	<p>Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt</p>	<p>(etenee suunnitellusti) Teatteri on Suomen Teatterit ry:n (sekä Kulta ry:n) jäsen. Orkesteri on Suomen Sinfoniaorkesterit ry:n jäsen.</p>	<p>; Kasvava Kuopio -ohjelma</p>
--	---	---	--	----------------------------------

1.4. Rohkea kaupunkikehitys, elinvoimainen kaupunkikeskusta, monimuotoinen kaupunkikulttuuri

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
<p>Kaupunkikeskustan elinvoiman lisääminen.</p>	<p>Kulttuurilaitokset sijaitsevat aivan keskustan kyljessä. Teatteri Niiralassa ja Musiikkikeskus Kuopionlahden rannalla. Teatterin ja Musiikkikeskuksen toiminta näkyy laajalti keskustan alueen näytöissä, pop-up -myyntitapahtumissa Apajassa tai keskustan tavaratalojen kampanjapäivillä. Kuopion kaupunginorkesteri jalkautuu säännöllisesti esiintymään kaupungin keskustaan eri tapahtumiin. Teatteriin saapuvan yleisön pysäköintimahdollisuuksia on parannettu mm. Kuntolaakson pysäköintitalolla. Teatteri ja Musiikkikeskus ovat saavutettavissa hyvin jalan, julkisilla liikennevälineillä ja polkupyörällä.</p>	<p>Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt</p>	<p>(etenee suunnitellusti) Teatteri on laajentanut oman lipunmyyntipisteensä aukioloaikoja loppuviikon osalta, koska esim. Apajassa/torilla ei lipunmyyntimahdollisuutta ole. Näyttää siltä, että palvelulle on kysyntää ja lipunostajia käy. Kuopion musiikkikeskuksen monipuolinen ohjelmisto ja vilkas tapahtuma syksy on osaltaan lisännyt keskustan houkuttelevuutta. Kaupungin orkesterin pienryhmät ovat osallistuneet useisiin keskustan tapahtumiin.</p>	<p>; Kasvava Kuopio -ohjelma</p>

2. HYVINVOIVA KUOPIO

2.1. Aktiivisuuteen innostava arki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Arjen fyysinen aktiivisuus lisääntyy kaikissa ikäluokissa.	Taidepalvelut kuuluvat kaikille. Kulttuuritaloille kutsutaan maksuttomiksi koyleisöksi sellaisia ryhmiä, yhteistyötahoja ja henkilöitä, jotka eivät ehkä muuten lähtisi liikekannalle lainkaan. Taidelaitosten ohjelmisto on monipuolista ja houkuttelee kaikenlaisia ihmisiä. Maksuttomilla esityksillä ja teemapäivillä saadaan houkuteltua myös uutta yleisöä.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	(etenee suunnitellusti) Tämä tavoite toteutuu yleisötyön kautta monipuolisesti, esim. teatterileirit, kulissikurkistukset, erityisryhmien yhteistyö, vanhuksille ja nuorille suunnatut konsertit ja tapahtumat. Kuopion musiikkikeskuksella järjestettiin muun muassa vanhusten päivä konsertti samalla viikolla, kun Kuopion seitsemäs luokkalaiset tutustuivat orkesterimusiikkiin Kaupunginorkesterin Musiikkipolulla.	; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma

2.2. Varhainen tuki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Päihteiden käyttö vähenee ja mielen hyvinvointi paranee.	Taidepalveluiden merkitys hyvinvoinnille on ollut erityisesti esillä koronaepidemian myötä. Aiheesta on tehty useita tutkimuksia, ja on kiistatonta, että keskeistä merkitystä on esimerkiksi kansanterveyden, fyysisen ja psyykkisen terveyden, osallisuuden kokemusten, työhyvinvoinnin jne. edistämisen osalta. Taidepalveluiden yleisötyön avulla lasketaan kynnystä osallistua tapahtumiin sekä löydetään uusia yleisöjä ja kohderyhmiä, heitä, jotka eniten hyötyvät palveluista hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	(etenee suunnitellusti) Peruskuntaan jäävä hyvinvoinnin edistäminen ja teatterin osuus ja merkitys siinä on tiedostettu teatterilla, teemme yhteistyötä esim. Mieliteko-hankkeen kanssa. Lisäksi meillä on pitkät perinteet yhteistyöstä esim. erilaisten kolmannen sektorin toimijoiden kanssa vaikkapa koyleisöjen muodossa. Pidämme ohjelmistossa mielenterveysaiheita esillä, esim. lokakuussa ensi-iltaan tulee näytelmä Equus. Musiikkikeskus on toteuttanut ennakoivaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä kaikissa ikäryhmissä. Lapsille ja nuorille suunnattuja konsertteja järjestetään musiikkikeskuksella ja muun	; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma

	Teatterin ohjelmisto suunnitellaan kuten maakuntateatterissa tehdään: jokaiselle jotakin, teatterimme on ns. kansanteatteri. Musiikkikeskuksen ja kaupunginorkesterin ohjelmisto on monipuolista ja tavoittaa kaikki kohderyhmät.			muassa ympäri maakuntaan suuntautuvilla kouluvierailuilla. Ikäihmisten hyvinvointia on syksyllä pyritty huomioimalla ohjelmisto suunnittelussa, järjestämällä kohdennettuja konsertteja ja striimaamalla konsertteja hoivakoteihin. Kuopion kaupunginorkesteri aloitti syksyllä kevääseen 2023 jatkuvan hoivamuusikko pilotin.	
Vanhemmuus sekä perheiden ja läheisten ihmissuhteet vahvistuvat.	Taidepalveluiden ohjelmistosuunnittelussa huomioidaan perheet järjestämällä myös lapsiperheille sopivia esityksiä säännöllisesti. Hyvänä esimerkkinä Kuopion kaupunginorkesterin kiiteltu kummilapsitoiminta. Yleisesti ottaen kulttuuritapahtumiin osallistuminen vahvistaa ihmissuhteita. Teatteri voi järjestää lastenhoidollisia esityksiä, niitä kokeiltiin ennen koronaepidemiaa. Teemoja ohjelmistossa on parisuhteen ohella ystävyys sekä ihmissuhteet yleensä sekä ihmismieleen liittyvät aiheet.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	●	(etenee suunnitellusti) Taidepalveluiden syksyn ohjelmistossa ja talojen tapahtumat ovat tarjonneet kuopiolaisille perheille, kaupunkilaisille ja heidän läheisilleen todella paljon mahdollisuuksia vahvistaa ihmissuhteitaan kokemalla taidetta yhdessä.	; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma

2.4. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö		Seuranta 31.12.	Ohjelma
Aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevien kohtaamispaikkojen saavutettavuus ja houkuttelevuus.	Kulttuuritalot luovat läsnäolollaan viihtyisää elinympäristöä. Musiikkikeskuksella käy päivittäin paljon eri-ikäisiä asiakkaita, vauvaikäisistä muskarilaisista eläkeikään saakka. Aktiivisen tapahtumantalon arki luo turvallisuutta koko yhteisölle tuomalla yhteen erilaisia ihmisiä. Teatterin aula- ja lämpiötilat ovat	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	●	(etenee suunnitellusti) Teatteri on anonut talousarvioesityksessään ensi vuodelle (tapahtuma)tuottajan määräaikaista tehtävää kokeiluna (eli pitää hankkia vuokra- tai muita tuloja palkkansa verran). Näin näemme, minkä verran todella kysyntää ja lisämyyntimahdollisuutta sekä käyttöasteen kasvumahdollisuutta tässä	; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma

	<p>kuntalaisten olohuone. Koronaepidemia pakotti tauolle tilojen kehittämisen, mutta siellä voidaan järjestää esim. perjantaibingoa, yhteislaulua, muita matalan kynnyksen tilaisuuksia, kevyesti toteutettavia esityksiä jne. Ravintoloitsija on näissä mukana mahdollistamassa viihtyisät hetket. Aula- ja lämpiötilojen käyttöastetta voidaan nostaa, mutta sisältöjen tuottaminen vaatii resurssia ja tuottamisen prioriteetit ovat näyttämötoiminnassa.</p>			<p>on - tähän asti sitä ei ole voitu kunnolla kokeilla henkilöresurssin puuttuessa. Musiikkikeskuksen syksyn ohjelmisto on ollut täynnä erilaisia esityksiä ja tapahtumia aamusta iltaan useiden viikkojen ajan. Yhdessä musiikkikeskuksen arjen toiminnan kanssa musiikkikeskus toimii kohtauspaikkana kaikenikäisille kaupunkilaisille ja kaupungissa vierailleille.</p>	
Arjen turvallisuus vahvistuu.	<p>Kulttuuritalot luovat läsnäolollaan viihtyisää elinympäristöä. Musiikkikeskuksella käy päivittäin paljon eri-ikäisiä asiakkaita, vauvaikäisistä muskarilaisista eläkeikään saakka. Aktiivisen tapahtumantalon arki luo turvallisuutta koko yhteisölle tuomalla yhteen erilaisia ihmisiä. Teatterin ja musiikkikeskuksen aula- ja lämpiötilat ovat kuntalaisten olohuone. Koronaepidemia pakotti tauolle tilojen kehittämisen, mutta siellä voidaan järjestää esim. perjantaibingoa, yhteislaulua, muita matalan kynnyksen tilaisuuksia, kevyesti toteutettavia esityksiä jne. Ravintoloitsija on näissä mukana mahdollistamassa viihtyisät hetket. Aula- ja lämpiötilojen käyttöastetta voidaan nostaa, mutta sisältöjen tuottaminen vaatii resurssia ja tuottamisen prioriteetit ovat näyttämötoiminnassa.</p>	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	●	<p>(etenee suunnitellusti) Teatteri läsnäolollaan luo viihtyisää elinympäristöä. Teatterin piha ja ympäristö on huolella suunniteltu ja istutukset hyvin hoidettuja. Teatterin hyvä ulkovalaistus ja talo on hereillä suurimman osan vuorokaudesta ja viikosta (eli talon laajat toiminta-ajat) luovat turvallisuutta. Musiikkikeskus keräsi jälleen rajoitusten poistuttua päivittäin suuren joukon kävijöitä opiskelemaan, osallistumaan talon erilaisiin tapahtumiin. Musiikkikeskus on kaikenikäisten ja eritaustaisten kaupunkilaisten turvallinen kohtauspaikka.</p>	; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma
Asukkaiden osallistuminen sekä kokemus	Taidepalveluissa selvitetään säännöllisesti asiakaskyselyin	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	●	(etenee suunnitellusti)	; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma

vaikutusmahdollisuuksista lisäänty.	mielipiteitä ja näkemyksiä. Teatteri tekee aktiivista yhteistyötä Teatterikerho ry:n kanssa, eli teatterin maallikkoystävien kanssa. Asiakasraatia selvitetään, voisiko sitä käyttää ohjelmistosuunnittelussa tukena. Taidepalveluiden tapahtumiin osallistuminen on jokaiselle jollakin tavalla mahdollista. Maksuttomat tapahtumat ja striimaukset takaavat saavutettavuuden kenelle tahansa paikasta riippumatta.			Taidelaitosten ohjelmistossa on paljon tapahtumia ja ohjelmistoa jotka ovat kaikkien saavutettavissa ja taidelaitosten monipuoliset tilat tarjoavat kaupunkilaisille mahdollisuuden järjestää taidelaitosten ammattilaisten avustuksella erilaisia tapahtumia ja osaltaan osallistaa muita kaupunkilaisia. Taidelaitosten toimivat tilat ja tilojen käyttöä tukevat palvelut ovat syksyn aikana tarjonneet kuntalaisille mahdollisuuden järjestää erilaisia tapahtumia pienistä sukukokouksista suuriin monipäiväisiin konferensseihin.	
Kuopiolaisten tyytyväisyys asuinympäristöön säilyy korkeana.	Teatteri, orkesteri ja monipuoliset tapahtumapalvelut ovat tämän kokoisen kaupungin peruspalveluja. Tasokkaat taidepalvelut ovat kaupungille elinvoimatekijä sekä käyntikortti muualle Suomeen.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	●	(etenee suunnitellusti) Teatteri ja musiikkikeskus suunnittelevat ohjelmistonsa siten, että jokaiselle löytyy jotakin ja sen myötä tyytyväisyys asuinympäristöön siltä osin on mahdollista olla korkealla tasolla.	; Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma
3. RESURSSIVIISAS KUOPIO					

3.2. Kiertotalous ja resurssien viisas käyttö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö		Seuranta 31.12.	Ohjelma
Toiminta ja hankinnat ovat Kuopiossa resurssiviisasta.	Hankinnat suoritetaan kilpailutetuista paikoista, huomioiden ympäristövaikutukset. Teatteri ja Musiikkikeskus huomioivat hankinnoissaan kierrätysnäkökulman.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	●	(etenee suunnitellusti) Joitakin teatterin ja musiikkikeskuksen erikoishankintoja kilpailutamme itse tai hankimme käytettynä toiselta teatterilta tai orkesterilta. Teatterilla ja musiikkikeskuksella käytetään pääasiassa julkisia liikenneyhteyksiä, mutta niiden heikentyminen on lisännyt tarvetta majoittaa.	; Resurssiviisas Kuopio -ohjelma

4. UUDISTUVA KUOPIO

4.1. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista, työturvallisuudesta ja osaamisesta.	Taidepalveluiden henkilöstölle tehdään yksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat ja niiden etenemistä seurataan. Taidepalveluissa kannustetaan henkilöstöä arjen fyysiseen aktiivisuuteen. Vahvistetaan työpäivän aikaiseen aktiivisuuteen kannustavaa työkalutturia ja työmatka- ja vapaa-ajan liikkumista.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Teatteri ei saanut työhyvinvointirahaa, mutta akuutteja tilanteita hoidetaan määrärahoista riippumatta. Teatterin sairauspoissaolot ovat olleet muutaman vuoden ajan voimakkaassa kasvussa klassisten tules-vaivojen lisäksi mielenterveysperustein. Henkilöstön osaamisen kehittämiseen teatteri tekee yhteistyötä teatterin opintoyhdistys ry:n kanssa, ja näin voidaan mahdollistaa ammatillista osaamista tukevaa koulutusta. Kuopion Musiikkikeskukselle on järjestetty yhdessä henkilöstön kanssa suunniteltua työhyvinvointi toimintaa.	; Uudistuva Kuopio -ohjelma
Huolehditaan hyvästä työnantajakuvasta ja henkilöstöhankinnasta.	Taidepalvelut jatkavat rekrytointiprosessien kehittämistä. Musiikkikeskus ja orkesteri jatkavat videoiden hyödyntämistä rekrytoinneissa.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Musiikkikeskuksella on jatkettu anonyymien koesoitto rekrytointin käytäntöjen kehittämistä yhteistyössä kaupunginorkesterin muusikoiden kanssa. Teatteri suunnittelee ottavansa myös videokierroksen käyttöön tietyissä tehtävissä. Se on tehokas tapa: säästää kaikkien aikaa, matkakuluja ym. Teatterikentällä Kuopion kaupunginteatterilla on hyvä maine ja sitä vaalimme.	; Uudistuva Kuopio -ohjelma
Järjestetään esimieskoulutusta, mahdollistetaan lähi- ja etätöiden tekeminen, sekä jatketaan	Järjestetään esimieskoulutusta, mahdollistetaan lähi- ja etätöiden tekeminen, sekä jatketaan	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Teatterilla ja musiikkikeskuksella tehdään hybridityötä siihen soveltuvissa tehtävissä.	; Uudistuva Kuopio -ohjelma

valmentavan johtamisen kehittämistä.	valmentavan johtamisen kehittämistä.				
Vahvistetaan henkilöstön osallisuutta työn, tiimien ja työyhteisön kehittämiseen.	Järjestetään työyksikkökohtaisia palavereita ja suunnittelutilaisuuksia, jossa henkilöstö osallistetaan kehitystyöhön.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt		(etenee suunnitellusti) Teatterilla järjestetään tuotantokohtaiset tuotantopalaverit viikoittain, koko teatteria koskeva työpalaveri viikoittain, osastokohtaisia- ja esimiespalavereja tarvittaessa, koko henkilöstön henkilökuntakokouksia muutaman kerran kaudessa, laaja johtoryhmä kaksi kertaa kaudessa ja pieni johtoryhmä viikoittain. Musiikkikeskuksella on syksyn aikana tarkasteltu vakiintuneita toimintatapoja ja jatkettu vastuun ja päätöksen teon jalkauttamista lähemmäs varsinaista toimintaa.	; Uudistuva Kuopio -ohjelma

4.2. Sujuva ja uudistuva toiminta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö		Seuranta 31.12.	Ohjelma
Kehitetään palveluja monikanavaisesti ja asiakaslähtöisesti.	Hyvinvointia edistävien palveluiden palvelumuotoilua jatketaan, tavoitteena on saada palvelut kohtaamaan myös ne kuntalaiset, jotka niitä eniten tarvitsevat.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt		(etenee suunnitellusti) Musiikkikeskuksen palveluita on tarkasteltu ja pyritty kehittämään saadun asiakaspalautteen pohjalta.	; Uudistuva Kuopio -ohjelma
Rakennetaan hyvää kumppanuutta ja asiakaslähtöisiä yhteistyömalleja hyvinvointialueen kanssa.	Osallistutaan suunnitteluun.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt		(etenee hitaasti tai osittain)	; Uudistuva Kuopio -ohjelma
Uusi Kuopio 2023: Suunnitellaan kaupungin tulevaa roolia ja organisoidaan toimintaa hyvinvointialueen perustamisen jälkeiseen aikaan.	Osallistutaan suunnitteluun.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt		(etenee hitaasti tai osittain)	; Uudistuva Kuopio -ohjelma

4.3. Kestävä talous

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö		Seuranta 31.12.	Ohjelma
---------	--------------	--------------	--	-----------------	---------

Kaupungin tilikauden tulos saavuttaa vähintään nollatason vuonna 2025.	Toimintaa järjestetään ja palveluita kehitetään olemassa olevan talousraamin puitteissa.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt	 (etenee suunnitellusti) Taidepalvelut ovat järjestäneet ja kehittäneet palveluita olemassa olevan talousraamin puitteissa.	; Uudistuva Kuopio -ohjelma
--	--	--------------------------------------	---	-----------------------------

Selonteko vuoden 2022 Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen sisäisen valvonnan järjestämisestä

Hyvinvointialueiden valmistelu ja kaupungin strategia hyvinvointialueen kumppanina.

Henkilöstön rekrytoinnissa on ollut haasteita sekä opetuksen että varhaiskasvatuksen puolella. Varhaiskasvatuksessa on palkattu lisää varahenkilöstöä vastaamaan varhaiskasvatuksen sijaistarpeeseen. 1.8.2022 tuli voimaan lakimuutos lapsen oikeudesta tarvitsemaansa tukeen.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueella htv-määrä on tammi-joulukuun tietojen perusteella kasvanut 18 henkilötyövuotta (yhteensä 388 htv) edelliseen vuoteen verrattuna. Kasvu perustuu mm. uuden Kuopion museon ja Kantin palvelukokonaisuuden uudistamisesta ja asiakasmäärän voimakkaaseen kasvuun sekä alueellisten vastuumuseopalveluiden velvoitteiden hoitamiseen, liikuntapaikkojen osalta palautettiin normaaliin lomautuksien ja lakkojen jälkeen sekä Hyvällä mielellä Pohjois-Savo -hankkeen toiminnan laajeneminen.

Työelämän muutosten hallinta; etätyöskentely ja sen johtaminen, moni- paikkatyöskentely ja uudenlaiset toimintaympäristöt, työhyvinvointi, sairaspöissaolat:

Etätyön tekeminen on jäänyt toistaiseksi voimassa olevassa käytännöksi, vaikka koronapandemia ei ole enää aiheuttanut vastaavanlaisia pöissaoloja kuin edellisinä vuosina. Toimivista yhteyksistä huolimatta, on etätyön johtaminen ollut haasteellista. Etätyöntekemisen ei ole ollut kaikille työntekijöille mahdollista, johtuen erilaisista tehtäväsisällöistä. Välittömässä asiakastyössä olevat työntekijät ei ole voineet hyödyntää etätyötä. Työtilojen tarvetta voidaan tarkastella aiempaa kriittisemmin

Henkilöstön työhyvinvointia on seurattu palvelualueiden omissa työsuojelutoimikunnista ja palvelualueella on otettu käyttöön vuoden 2022 loppupuolelle uusia henkilöstöjärjestelmiä, jotka tukevat työhyvinvoinnin seurantaa ja kehittämistä sekä esihenkilötyöskentelyä

Sairaspöissaolojen määrä hyvinvoinnin edistämisen palvelualueella on lisääntynyt vuosiin 2020 ja 2021 verrattuna. Sairaspöissaolojen määrä oli vuonna 2022 yhteensä 15,0 htv, kun vuonna 2021 pöissaoloja oli 10,4 htv ja vuonna 2020 pöissaoloja oli 11,0 htv.

Kaupunkitasoisesti vastaava luku vuodelta 2022 on 21,4 htv (vuonna 2021 18,4 htv ja 2021 17,1 htv).

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osaamisen vahvistaminen

Säännösten ja määräysten noudattamisessa ei ole havaittu oikeusseuraamuksia aiheuttaneita ongelmia. Kaupungin hallintosääntö tarkastettiin joulukuussa 2022 ja samalla palvelualueiden toimintasääntö muutettiin vastaamaan kaupunginhallintosääntöä. Muutoksissa huomioitiin 1.1.2023 aloittavien hyvinvointialueen vaikutus em. sääntöihin. Tarkistetut hallinto- ja toimintasäännöt vastaavat palvelualueiden organisaatiota.

Tiedotusta ja ohjausta on annettu myös kohdennetusti mm. viranhaltijapäätösten valmistelusta ja tekemisestä. Asioiden valmistelussa on korostunut yhteistyö ja vuorovaikutus. Vuoden 2022 viranhaltijapäätösten julkisuus ja verkkojulkaiseminen eivät ole aiheuttaneet palvelualueilla ongelmia eikä poikkeamia.

Selonteko sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta

Hallinto- ja johtamiskulttuuri	Kyllä	Ei	Lisäselvitys
Toimialueen rakenne, toimivalta ja vastuu on määritelty asianmukaisesti.	X		Tarkistettu Toiminta- ja kaupungin hallintosääntö
Toimintaa ohjaavat säännöt, määräykset, ohjeet ja päätökset ovat ajan tasalla.	X		Tarkistettu Toiminta- ja kaupungin hallintosääntö
Henkilöstö tuntee nämä vaatimukset.	X		Ohjeistettu päälliköitä ja asiakkuusjohtajia
Ilmapiiri kannustaa keskusteluun sekä kehittämis- ja epäkohtien esille tuomiseen.	X		Toimintaohje löytyy ja päivitetty materiaalit on välitetty tiedotettavaksi.
Henkilöstön työnkuvat on määritelty ja dokumentoitu.	X		Pääsääntöisesti on, vaatii jatkuvaa seuranta ja tarkistusta
Tärkeille työtehtäville on määritelty varahenkilömenettely, jolloin tehtävät tulevat hoidettua poissaolotapauksissa.		X	Haltuun-hankkeen osalta hallintoa ollaan kehittämässä. Varahenkilöt määritelty toiminta- ja hallintosäännössä.
Henkilöstön rekrytointiin, perehdytykseen, palkkaukseen ja kehittämiseen on olemassa politiikka, jonka mukaan käytännössä toimitaan.	X		Ohjeet ovat kaupunkitasoiset. Tehtäviin perehdyttämisessä on eroja, kehitettävää.
Työhyvinvoinnista huolehditaan.	X		Kaupunkitasoiset ohjeet, jotka on välitetty prosesseihin.
Työturvallisuudesta huolehditaan.	X		Kaupunkitasoiset ohjeet, jotka on välitetty prosesseihin.
Riskienhallinnan järjestäminen	Kyllä	Ei	Lisäselvitys
Organisaatio on määritelty strategiset ja operatiiviset tavoitteensa riittävällä selkeydellä.	X		Uusittu kasvatus- ja koulutuspoliittinen ohjelma
Riskienkartoitus ja analysointi on tehty ja se on ajan tasalla.	X		Toteutetaan yksikkötasolla
Merkittävimmille riskeille on laadittu riskienhallintatoimenpiteet ja päätetty vastuuhenkilöt.	X		Toteutetaan yksikkötasolla
Riskienhallinnan raportointi on säännöllistä.	X		
Valvontatoimenpiteet	Kyllä	Ei	Lisäselvitys
Palvelualueen avainprosessit on tunnistettu ja kuvattu.	X		Tarkistettu Toiminta- ja kaupungin hallintosääntö
Avainprosesseihin liittyvät riskit on tunnistettu ja niille on luotu hallintakeinot.	X		Tarkistettu Toiminta- ja kaupungin hallintosääntö
Tavoitteiden ja talouden seuranta sekä arviointi on järjestelmällistä ja luotettavaa.	X		Monet- tietojärjestelmä, mittarikortit ja HR-raportti
Havaittuihin poikkeamiin reagoidaan ja korjaaviin toimenpiteisiin ryhdytään riittävän ajan kuluessa.	X		Esim. reklamaatiot ja valitukset käsitellään riittävän nopeasti
Hyväksymismenettely (ostolaskut, laskutus, palkat, jne.) on olemassa, ajantasainen ja toimii asianmukaisesti.	X		Toimitaan toimintasäännön mukaan
Työtehtävät on eriytetty asianmukaisesti.	X		Toimitaan toimintasäännön mukaan.
Tietojärjestelmissä on työtehtävien mukaiset käyttöoikeudet.	X		Esimiesten vastuulla

Organisaatiolla on käytössään menetelmät ulkoistamiensa palveluiden sisäisen valvonnan asianmukaisuuden varmistamiseksi.	X		Omistajaohjaus päättää ko. palveluista. Palvelualueilla järjestetään sopimuskatselmuksia vuosittain.
Viestintä ja raportointi	Kyllä	Ei	Lisäselvitys
Toimialueen toiminnasta ja taloudesta on käytettävissä oikeat ja riittävät tiedot.	X		Seurantajärjestelmät toimivat sekä kaupunki- että palvelualueitasoisesti.
Toiminnasta ja taloudesta viestitään säännöllisesti ja riittävässä laajuudessa.	X		Kuukausiraportointi ja osavuosikatsaukset
Organisaatio jakaa asianmukaisesti tietoa ulkoisille kumppaneilleen ja muille sidosryhmille.	X		
Poikkeustilanteiden tiedotukselle on luotu nopeat ja selkeät viestintämenettelyt.	X		Valmius- ja kriisiviestintäohjeet löytyvät
Organisaatiossa on olemassa kanavat/toimintamallit, joiden kautta henkilöstö voi luottamuksellisesti ilmoittaa epäillyistä virheistä ja väärinkäytöksistä.	X		Kaupunkitasoinen järjestelmä sekä suojattu sähköposti.
Organisaation tuottamaa ja käyttämää informaatiota ja dokumentteja säilytetään asianmukaisen ajanjakson ajan. Kun niitä ei enää tarvita, ne hävitetään asianmukaisesti.	X		Kaupunkitasoisia ohjeita noudatetaan
Seurantatoimenpiteet	Kyllä	Ei	Lisäselvitys
Organisaation johto ja esimiehet valvovat ja arvioivat toimintaohjeiden noudattamista jatkuvasti.	X		
Sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen, riskienhallinnan, laillisuusvalvonnan ym. havainnot käsitellään ja niiden perusteella ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin.	X		Elimet: Johtoryhmät, johtotiimit ja lautakunnat
Sisäisen valvonnan tilaa ja kehittämistarpeita arvioidaan säännöllisesti.	X		Elimet: Johtoryhmät, johtotiimit ja lautakunnat
Erilliskysymykset	Lisäselvitys		
Millaisia merkittäviä puutteita, epäkohtia, tms. sisäisessä valvonnassa on havaittu kuluneella tilikaudella?	Sisäinen valvonta on muutoksessa. Avainhenkilöt organisaatiossa ovat vaihtuneet/ vaihtumassa		
Miten sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on tarkoitus kehittää?	Kaupunkitasoinen työryhmä, jossa edustus kaikilta palvelualueilta.		
Selvitys siitä, millaisia kehittämistoimenpiteitä on toteutettu sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan tilikauden aikana.	Palvelualueiden omia ohjeita on päivitetty mm. toimintasääntö, hankeohjeet.		
Arvio merkittävimmistä riskeistä, epävarmuustekijöistä ja muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista tekijöistä.	Suuri henkilöstövaihtuvuus/perehdyttäminen ja uuden henkilöstön rekrytointi on haasteellista, koska tietyillä aloilla (opetus, varhaiskasvatus) on vaikeaa saada päteviä työntekijöitä.		
Lisäselvityksessä kerrotaan mm. mahdolliset puutteet ja epäkohdat, joita sisäisessä valvonnassa on havaittu tilikauden aikana. Samalla kuvataan, mitä kehittämistoimenpiteitä on tehty ja mitä aiotaan tehdä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiseksi.			

Eniten parantamista ja kehittämistä vaativat seuraavat asiat, jotka huomioidaan v 2023 sisäisen valvonnan suunnitelmassa ja jotka jatkuvat vuodesta 2022 vuodelle 2023:

- 1) Hyvinvointialueiden valmistelu ja kaupungin strategia hyvinvointialueen kumppanina.
- 2) Työelämän muutosten hallinta: etätyöskentely ja sen johtaminen, monipaikkatyöskentely ja uudenlaiset työympäristöt, työhyvinvointi, sairauspoissaolot, henkilöstön vaihtuvuus.
- 3) Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen käyttöönotto ja henkilöstön koulutus osaamisen vahvistamiseksi.

HTV- määrä ja sairauspoissaolot

HTV-MÄÄRÄT	MUUTOS EDELLISEEN VUOTEEN HTV				
	TOTEUMA 12/2020 HTV	TOTEUMA 12/2021 HTV	TOTEUMA 12/2022 HTV	MUUTOS 2021/2022 HTV	MUUTOS %
Kirjastopalvelut	78,5	80,8	81,4	0,6	1 %
Museopalvelut	40,0	41,0	43,8	2,8	7 %
Liikuntapaikkapalvelut	39,4	39,8	43,2	3,4	9 %
Kansalaistoiminnan palvelut	26,4	24,9	27,4	2,5	10 %
Kansalaisopisto	58,9	59,2	56,7	-2,5	-4 %
Teatteri	62,4	61,8	62,3	0,5	1 %
Musiikkikeskus	53,9	54,0	58,3	4,3	8 %
Johdon tukipalvelut	5,0	8,6	14,9	6,3	73 %
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue	364,5	370,1	388,0	17,9	5 %

Lukuihin ei sisälly palkkatukityöllistetyt, kesätyöntekijät ja oppisopimuskoulutettavat.

SAIRAUSPOISSAOLOT	MUUTOS EDELLISEEN VUOTEEN				
	Kal.pv/HTV 12/2020	Kal.pv/HTV 12/2021	Kal.pv/HTV 12/2022	MUUTOS 2021/2022	MUUTOS %
Kirjastopalvelut	13,2	12,9	18,7	5,8	45 %
Museopalvelut	9,2	10,6	14,2	3,6	34 %
Liikuntapaikkapalvelut	15,3	4,9	9,3	4,4	90 %
Kansalaistoiminnan palvelut	8,5	12,4	9,8	-2,6	-21 %
Kansalaisopisto	7,9	5,3	12,3	7,0	132 %
Teatteri	7,1	12,5	18,6	6,1	49 %
Musiikkikeskus	16,6	11,8	15,7	3,9	33 %
Johdon tukipalvelut	0,4	4,0	16,6	12,6	315 %
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue	11,0	10,4	15,0	4,6	44 %
Ydinkaupunki	17,1	18,4	21,4	3,0	16 %

Seurantamittarit

Vastuualue: **Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut**

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2020	TP 2021	KS 2022	TP 2022
Kirjastopalvelut 1)	Fyysiset kirjastokäynnit	899 348	986 922	1 300 000	1 157 783
	Verkkoasiointikäynnit verkkokirjastossa	905 456	1 092 212	1 100 000	1 204 902
	Lainojen kokonaismäärä	1 836 781	2 083 551	2 156 000	2 071 436
Kv:n sitova mittari	Kirjastopalvelujen kaikki lainat (fyysiset ja e-lainat) suhteessa asukaslukuun 1)	15,3	16,8	17,3	16,2
	Nettokustannukset/laina	3,1	2,8	2,9	3,0
	Kirjaston aukiolotunnit	26 170	43 682	42 500	46 775
	Kirjastojen tilojen määrä m ²	10 205	10 126	10 024	10 024
Museopalvelut	Näyttelykäynnit museokohteissa	24 760	60 863	116 000	132 069
	Museokohteiden aukiolotunnit	3 318	5 134	6 178	5 907
	Järjestetty kokoelma-aineisto kpl	2 023 514	2 027 473	2 030 227	2 031 777
	Nettokustannus €/as	30,0	37,55	41,76	38,1
	Museoiden tilojen määrä m ²	13 562	11 509	11 509	11 509
Liikuntapaikka- palvelut	Liikuntapaikkojen käyntikerrat 2)	982 765	1 213 691	1 500 000	1 440 726
Kv:n sitova mittari	Niiralan/Kuntolaakson uimahallipalvelut / alle 20-vuotiaiden asiakaskäyntien määrä	53 071	107 199	105 000	126 523
	Liikuntapaikkojen tilojen määrä m ²	78 293	69 325	69 305	69 305

1) Luvut sisältävät Kuopion lisäksi Kaavin ja Tuusniemen kirjastojen tunnusluvut.

2) Kuopion museo suljettuna 25.8.2018 - 15.6.2021 (peruskorjaus ja laajennus).

3) Liikuntapaikkojen käyntikerrat sisältää sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen sekä kaupallisten tilaisuuksien kävijät.

Vastuualue: **Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut**

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2020	TP 2021	KS 2022	TP 2022
Kansalaistoiminnan palvelut	Kulttuurin- ja liikunnan edistämispalvelujen ryhmiin osallistuneet	62 229	81 166	50 000	55 940
	Kino-Kuvakukon ja Nilsian Mantun kävijöiden lukumäärä	17 395	14 007	25 000	22 755
	Yleis- ja erityisavustukset €/as	27,14	32,29	33,56	32,36
	Asukastoimintaan osallistuvien määrä	53 300	48 485	50 000	50 832
	Asukastoimintaa järjestävien kumppaneiden määrä		58	175	150
	Kansalaistoiminnan aktivoiminnan tilojen määrä m ²	3 319	2 776	2 351	2 351
Kansalaisopisto 1)	Kansalaisopiston opiskelijamäärä (brutto)	21 336	20 509	24 000	22 259
	Kansalaisopiston opetustuntien lukumäärä	40 480	43 727	42 700	44 013
Kv:n sitova mittari	Kansalaisopiston nettokustannus €/opetustunti (ilman valt.osuutta)	82,8	73,5	75,3	75,3
	Kansalaisopiston tilojen määrä m ²	3 638	3 638	3 730	3 746

1) Kulttuuriin - ja liikuntaan aktivointiin lasketaan em. ryhmiin osallistuneet sekä liikunta- ja kulttuuripolkuun osallistuneet (sis. myös supersyysloman ja hyperhiihtoloman osallistujat)

2) Asukastupien lukumäärää ja asukastupatoiminnan työllistämisaikutusta ei enää seurata v. 2021 eteenpäin

3) Kansalaisopiston mittarit ovat vuositason mittareita. Opiskelijoiden ja opetustuntien lukumäärät eivät sisällä tapahtumien (näyttelyt, konsertit, erilaiset esitykset) osallistujia ja tunteja.

Vastuualue: **Taidepalvelut**

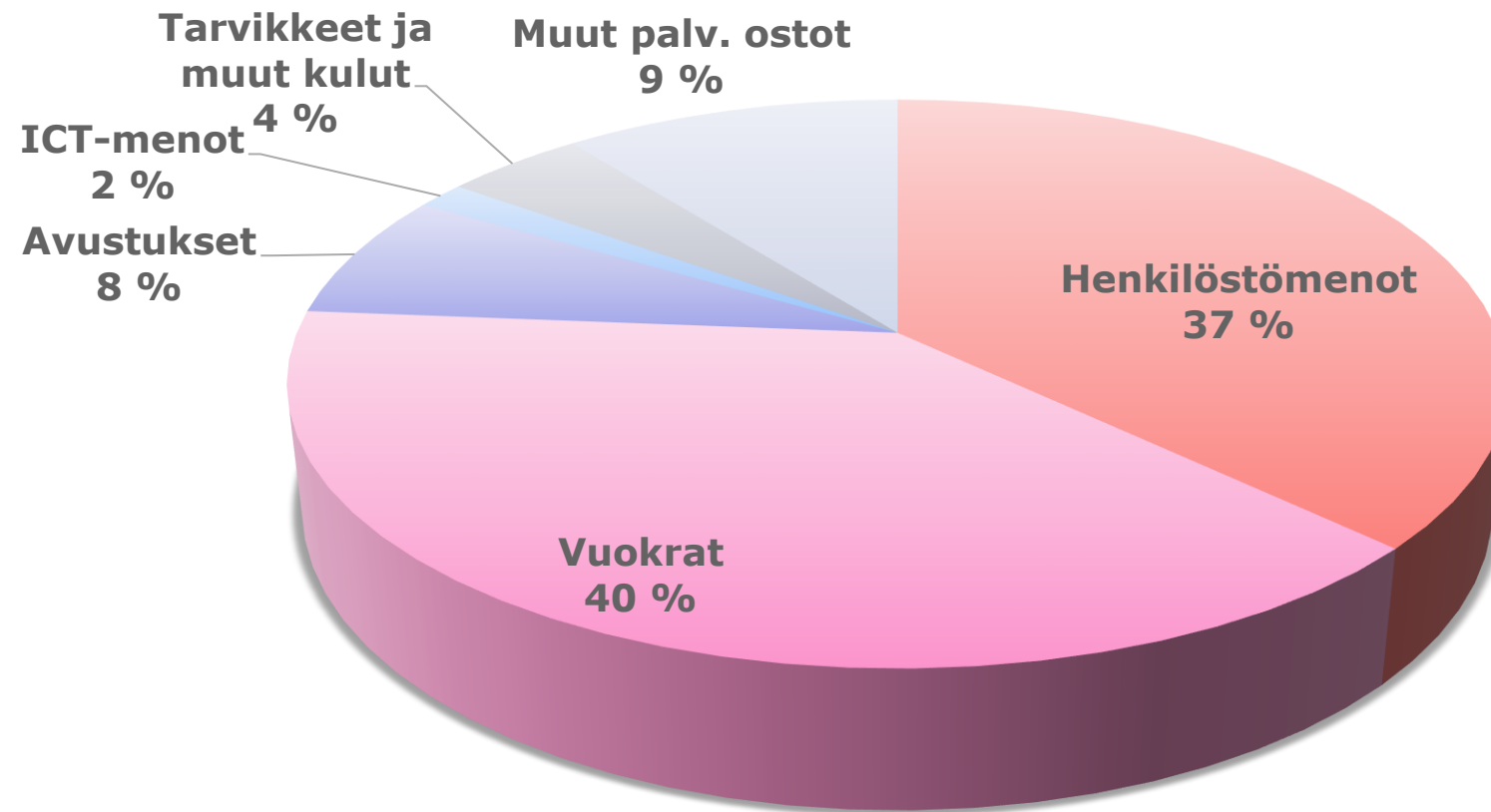
Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2020	TP 2021	KS 2022	TP 2022
Kaupunginteatteri	Teatterissa kävijöiden lukumäärä	39 877	30 430	80 000	53 013
	Nettokustannukset / katsoja	121,6	158,31	59,7	91,9
Kv:n sitova mittari	Teatterin ison salin täyttöaste	55	56	70	54
	Näytäntöjen lukumäärä	221	216	360	384
	Kaupunginteatterin tilojen määrä m ²	7 982	7 982	7 982	7 982
Musiikkikeskus	Kävijöitten lukumäärä	31 334	31 670	100 000	73 246
	Tapahtumien lukumäärä	309	401	577	400
	Nettokustannukset / kävijät	31,9	30,2	6,6	10
	Musiikkikeskuksen tilojen määrä m ²	5 760	5 760	5 760	5 760
Kaupunginorkesteri	Konserttien kokonaislukumäärä	80	92	80	119
	Live kuulijoiden kokonaislukumäärä	9 870	12 014	25 000	27 877
	Nettokustannukset / kuulijat	319	279,7	145	136
	Nettokustannukset / kuulijat, sis.striiimit		10,6	66	136

KÄYTTÖTALOUS- TOTEUMA 2022		TA-2022		Erotus	Toteuma %	Muutos %	Muutos %	
Tilinpäätös		TP 2021	+ TAMUT	TP 2022	TA22/ TP22	Lask.=100 %	TA22/TP22	TP21/ TP22
KIRJASTO-PALVELUT	Toimintatuotot	795 517	883 000	860 196	-22 804	97,4 %	-2,6 %	8,1 %
	Henkilöstökulut	-3 352 274	-3 553 291	-3 465 525	87 766	97,5 %	-2,5 %	3,4 %
	Vuokrat	-1 973 157	-2 067 000	-2 049 593	17 407	99,2 %	-0,8 %	3,9 %
	Muut kulut	-1 353 092	-1 486 309	-1 519 902	-33 593	102,3 %	2,3 %	12,3 %
	Toimintakulut yht.	-6 678 523	-7 106 600	-7 035 020	71 580	99,0 %	-1,0 %	5,3 %
	Toimintakate	-5 883 006	-6 223 600	-6 174 824	48 776	99,2 %	-0,8 %	5,0 %
MUSEOKESKUS	Toimintatuotot	717 376	721 000	1 028 180	307 180	142,6 %	42,6 %	43,3 %
	Henkilöstökulut	-1 918 912	-2 167 600	-2 067 770	99 830	95,4 %	-4,6 %	7,8 %
	Vuokrat	-2 787 312	-2 856 000	-2 853 305	2 695	99,9 %	-0,1 %	2,4 %
	Muut kulut	-512 918	-716 000	-784 643	-68 643	109,6 %	9,6 %	53,0 %
	Toimintakulut yht.	-5 219 142	-5 739 600	-5 705 719	33 881	99,4 %	-0,6 %	9,3 %
	Toimintakate	-4 501 766	-5 018 600	-4 677 539	341 061	93,2 %	-6,8 %	3,9 %
LIIKUNTA-PAIKKA-PALVELUT	Toimintatuotot	2 997 548	4 113 000	3 809 203	-303 797	92,6 %	-7,4 %	27,1 %
	Henkilöstökulut	-2 013 333	-2 071 600	-2 127 009	-55 409	102,7 %	2,7 %	5,6 %
	Vuokrat	-10 919 651	-11 637 000	-11 812 969	-175 969	101,5 %	1,5 %	8,2 %
	Muut kulut	-3 881 031	-3 760 000	-4 042 728	-282 728	107,5 %	7,5 %	4,2 %
	Toimintakulut yht.	-16 814 015	-17 468 600	-17 982 707	-514 107	102,9 %	2,9 %	7,0 %
	Toimintakate	-13 816 467	-13 355 600	-14 173 504	-817 904	106,1 %	6,1 %	2,6 %
KANSALAIS-TOIMINNAN PALVELUT	Toimintatuotot	253 157	296 000	354 056	58 056	119,6 %	19,6 %	39,9 %
	Henkilöstökulut	-1 144 621	-1 362 600	-1 314 318	48 282	96,5 %	-3,5 %	14,8 %
	Vuokrat	-542 145	-410 000	-502 474	-92 474	122,6 %	22,6 %	-7,3 %
	Muut kulut	-4 345 406	-4 631 000	-4 518 897	112 103	97,6 %	-2,4 %	4,0 %
	Toimintakulut yht.	-6 032 172	-6 403 600	-6 335 690	67 910	98,9 %	-1,1 %	5,0 %
	Toimintakate	-5 779 015	-6 107 600	-5 981 634	125 966	97,9 %	-2,1 %	3,5 %
KANSALAIS-OPISTO	Toimintatuotot	1 997 821	2 079 000	1 936 324	-142 676	93,1 %	-6,9 %	-3,1 %
	Henkilöstökulut	-3 649 304	-3 663 100	-3 636 412	26 688	99,3 %	-0,7 %	-0,4 %
	Vuokrat	-1 080 607	-1 083 000	-1 091 946	-8 946	100,8 %	0,8 %	1,0 %
	Muut kulut	-481 891	-549 000	-521 986	27 014	95,1 %	-4,9 %	8,3 %
	Toimintakulut yht.	-5 211 802	-5 295 100	-5 250 344	44 756	99,2 %	-0,8 %	0,7 %
	Toimintakate	-3 213 981	-3 216 100	-3 314 019	-97 919	103,0 %	3,0 %	3,1 %
KAUPUNGIN-TEATTERI	Toimintatuotot	1 380 979	1 886 000	1 727 649	-158 351	91,6 %	-8,4 %	25,1 %
	Henkilöstökulut	-3 572 626	-3 891 200	-3 890 182	1 018	100,0 %	0,0 %	8,9 %
	Vuokrat	-2 078 250	-2 110 000	-2 113 489	-3 489	100,2 %	0,2 %	1,7 %
	Muut kulut	-548 103	-661 000	-596 742	64 258	90,3 %	-9,7 %	8,9 %
	Toimintakulut yht.	-6 198 979	-6 662 200	-6 600 414	61 786	99,1 %	-0,9 %	6,5 %
	Toimintakate	-4 818 000	-4 776 200	-4 872 765	-96 565	102,0 %	2,0 %	1,1 %
MUSIIKKI-KESKUS	Toimintatuotot	564 216	1 404 000	1 045 412	-358 588	74,5 %	-25,5 %	85,3 %
	Henkilöstökulut	-2 935 641	-3 251 200	-3 252 207	-1 007	100,0 %	0,0 %	10,8 %
	Vuokrat	-1 388 000	-1 454 000	-1 456 795	-2 795	100,2 %	0,2 %	5,0 %
	Muut kulut	-551 958	-874 000	-863 001	10 999	98,7 %	-1,3 %	56,4 %
	Toimintakulut yht.	-4 875 599	-5 579 200	-5 572 003	7 197	99,9 %	-0,1 %	14,3 %
	Toimintakate	-4 311 383	-4 175 200	-4 526 591	-351 391	108,4 %	8,4 %	5,0 %
TUKIPALVELUT	Toimintatuotot	304 026	986 000	852 237	-133 763	86,4 %	-13,6 %	180,3 %
	Henkilöstökulut	-527 570	-933 400	-960 271	-26 871	102,9 %	2,9 %	82,0 %
	Vuokrat	-17 315	20 000	-28 829	-48 829	-144,1 %	-244,1 %	66,5 %
	Muut kulut	-202 531	-544 700	-409 636	135 064	75,2 %	-24,8 %	102,3 %
	Toimintakulut yht.	-747 416	-1 458 100	-1 398 736	59 364	95,9 %	-4,1 %	87,1 %
	Toimintakate	-443 390	-472 100	-546 500	-74 400	115,8 %	15,8 %	23,3 %
HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELU-ALUE YHT.	TOIMINTATUOTOT	9 010 640	12 368 000	11 613 256	-754 744	93,9 %	-6,1 %	28,9 %
	Henkilöstökulut	-19 114 281	-20 893 991	-20 713 694	180 297	99,1 %	-0,9 %	8,4 %
	Vuokrat	-20 786 437	-21 597 000	-21 909 402	-312 402	101,4 %	1,4 %	5,4 %
	Muut kulut	-11 876 930	-13 222 009	-13 257 537	-35 528	100,3 %	0,3 %	11,6 %
	TOIMINTAKULUT YHT.	-51 777 648	-55 713 000	-55 880 632	-167 632	100,3 %	0,3 %	7,9 %
	TOIMINTAKATE	-42 767 008	-43 345 000	-44 267 376	-922 376	102,1 %	2,1 %	3,5 %

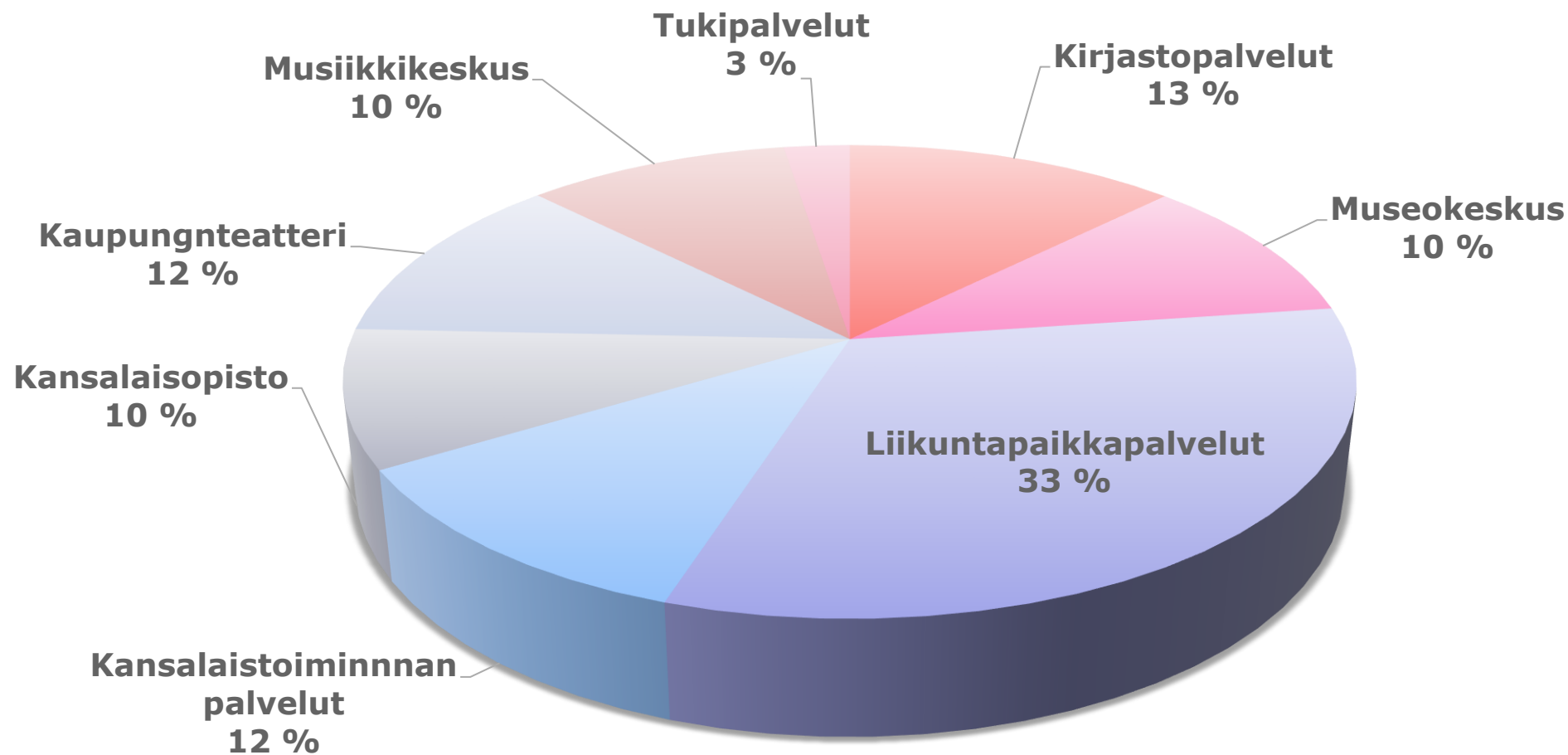
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue VUODEN 2022 TILINPÄÄTÖSTIETOJA

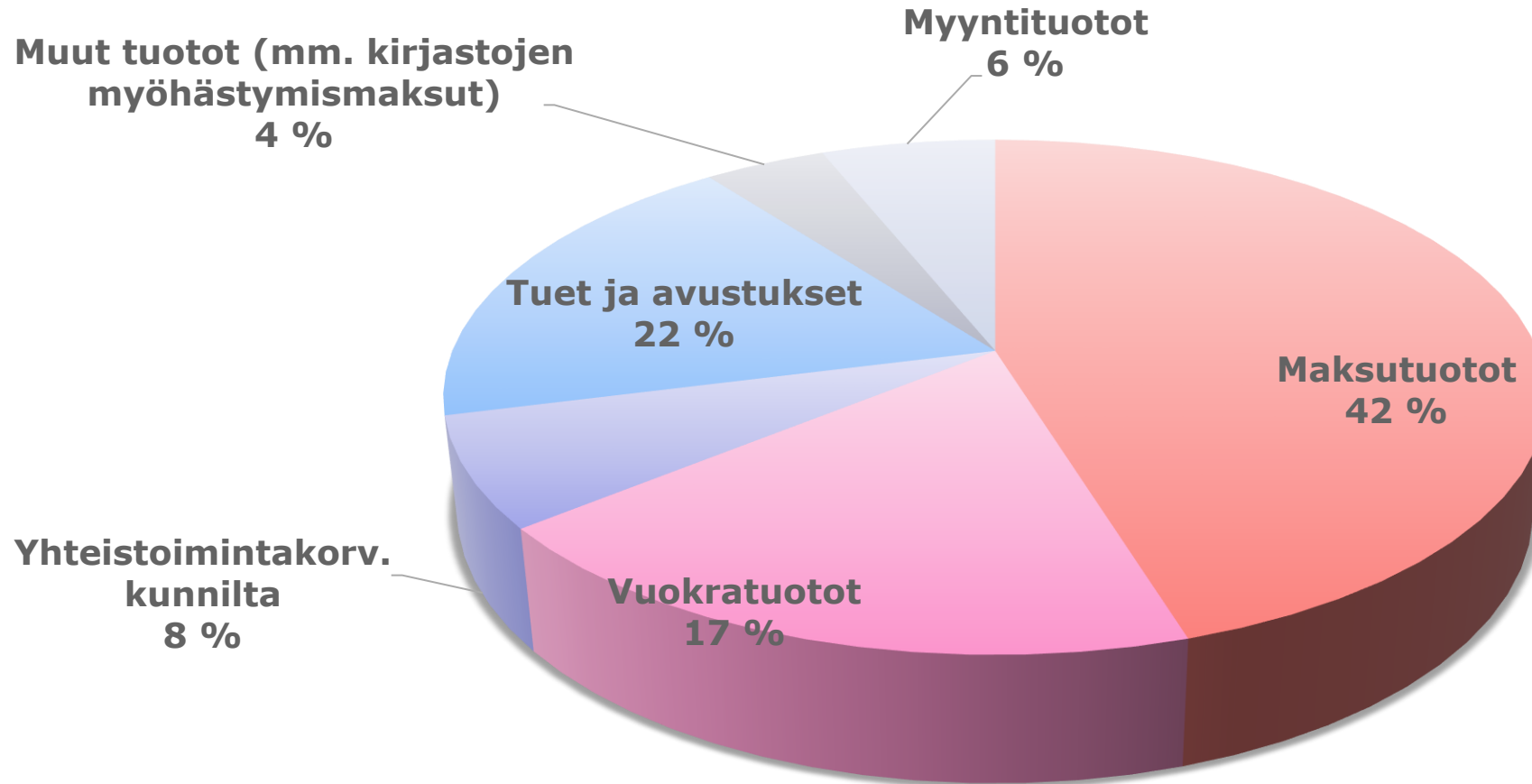
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen menorakenne 2022 (-55,9 M€)

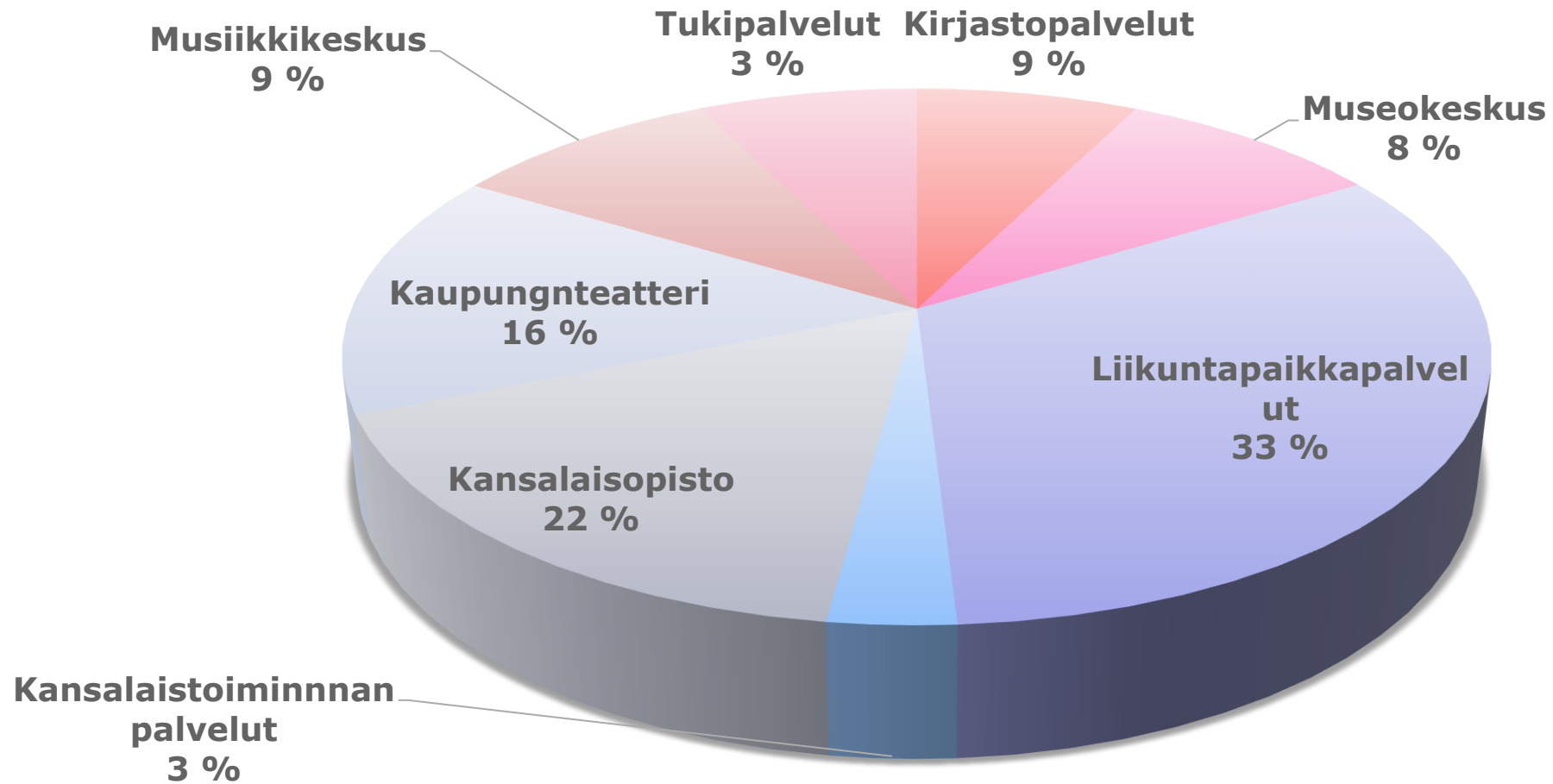
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen menot palveluprosesseittain 2022 (-55,9 M€)

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen tulorakenne 2022 (11,6 M€)

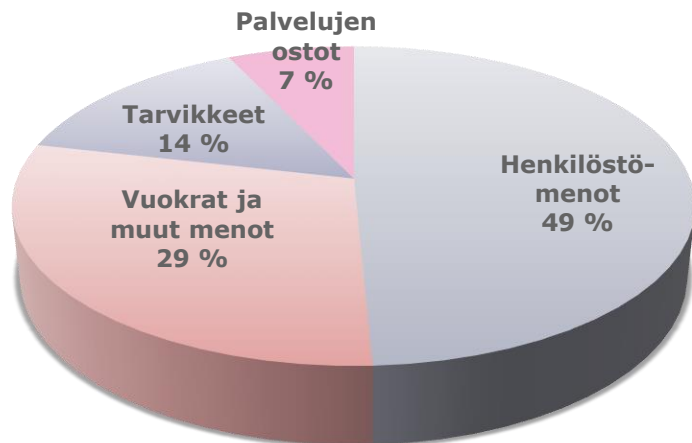

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen tulot palveluprosesseittain 2022 (11,6 M€)

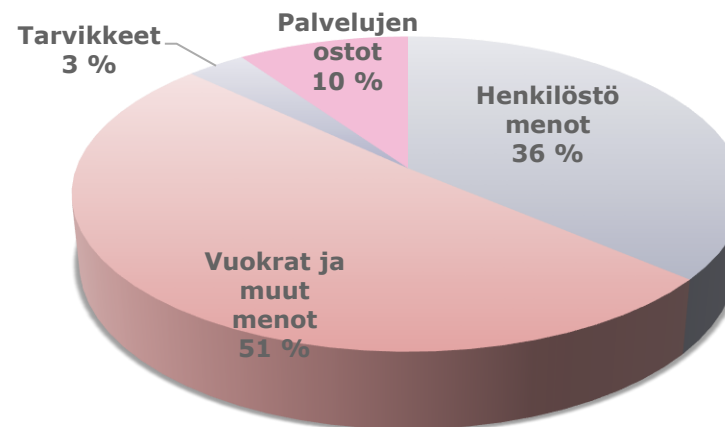

Palveluprosessit / toimintakulut

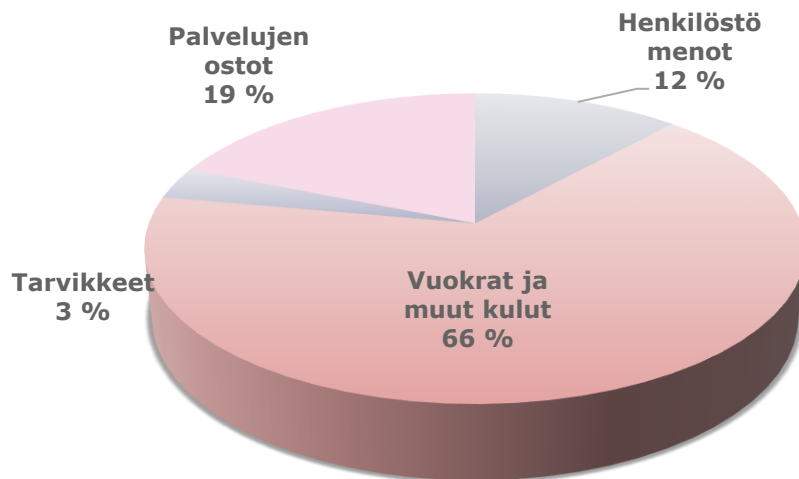
Kirjastopalvelut / toimintakulut -7,0 M€

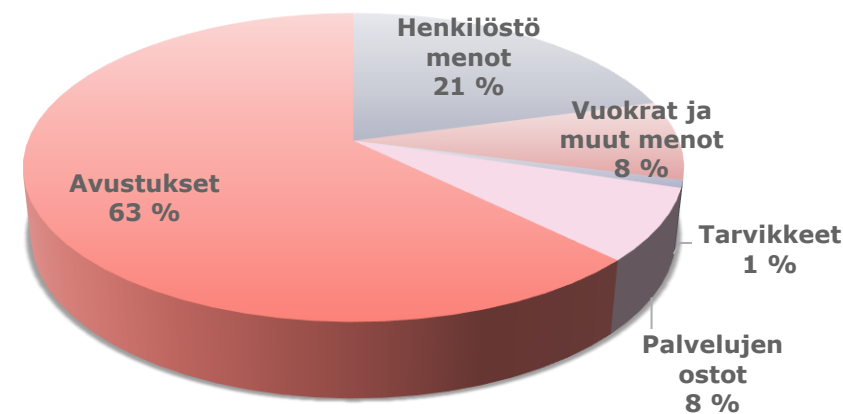
Museokeskus / toimintakulut -5,7 M€

Liikuntapaikkapalvelut / toimintakulut -18,0 M€

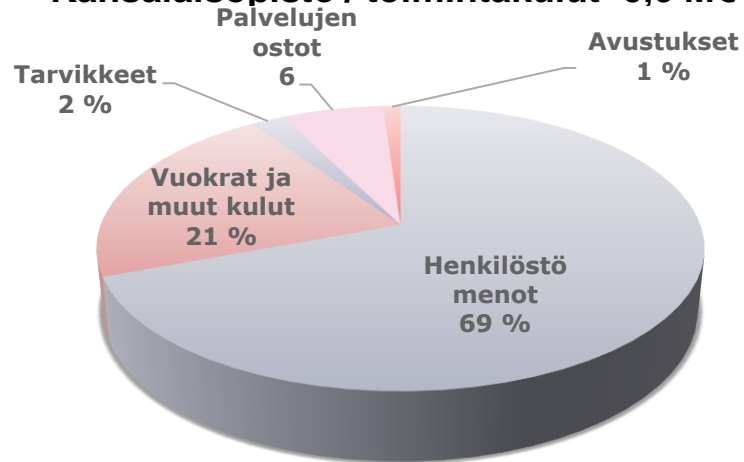

Kansalaistoiminnan palv./ toimintakulut -6,3 M€

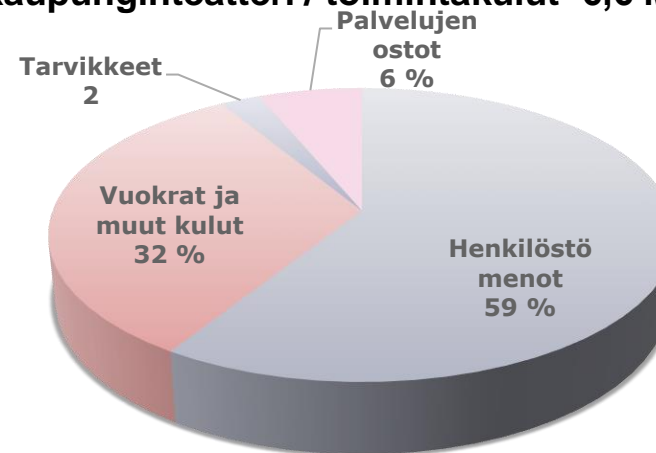

Palveluprosessit / toimintakulut

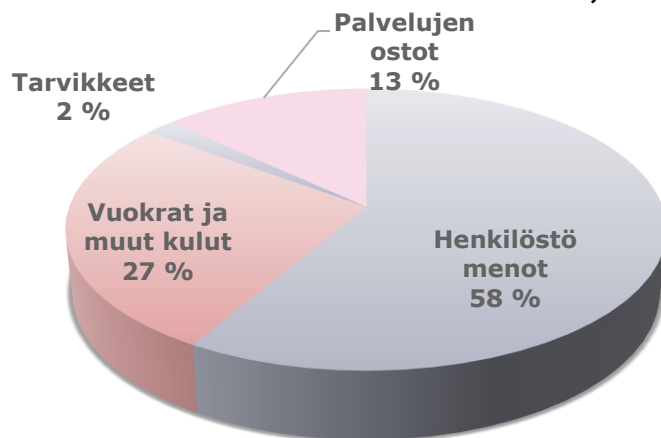
Kansalaisopisto / toimintakulut -5,3 M€

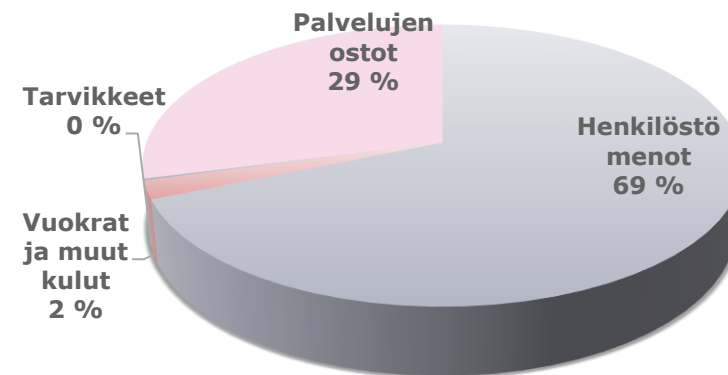
Kaupunginteatteri / toimintakulut -6,6 M€

Musiikkikeskus / toimintakulut -5,6 M€

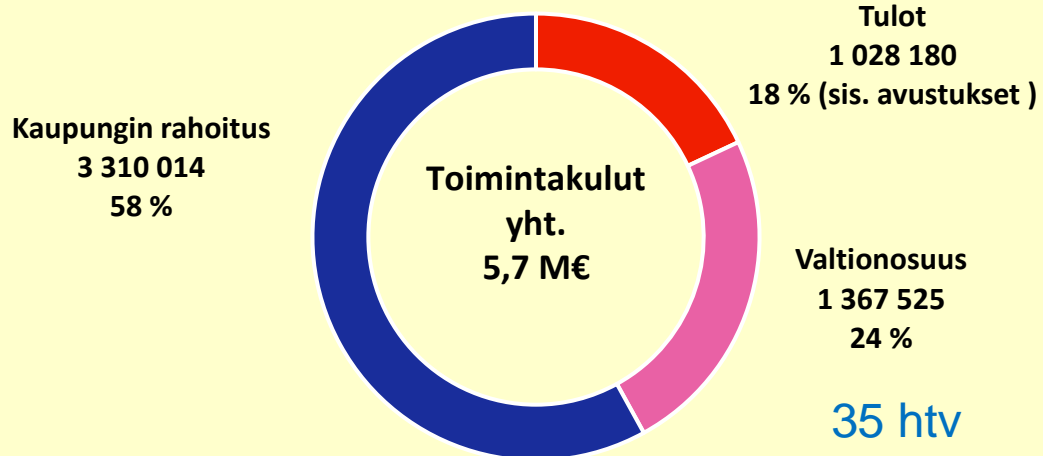

Tukipalvelut / toimintakulut -1,4 M€

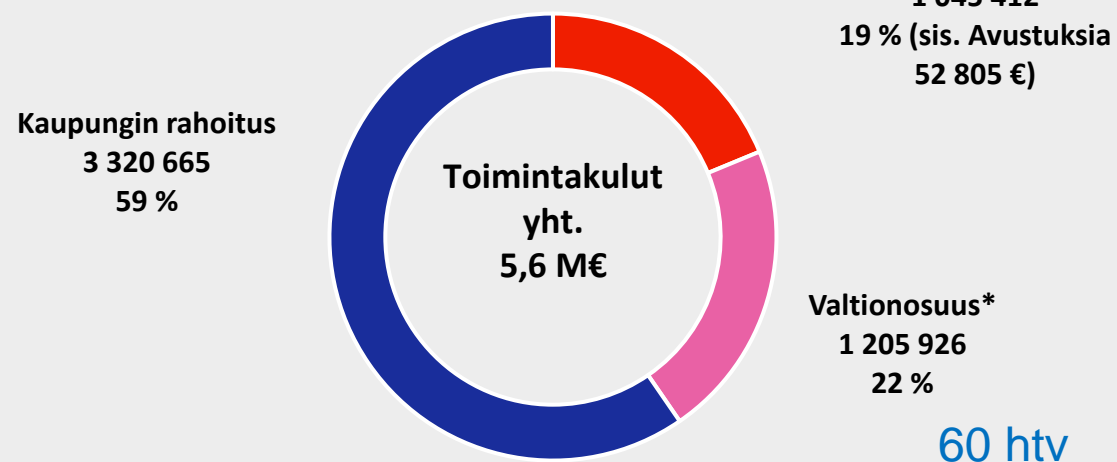

Kuopion kulttuurilaitosten ja kansalaisopiston valtionosuudet % kuluista/ TP 2022

Museokeskus

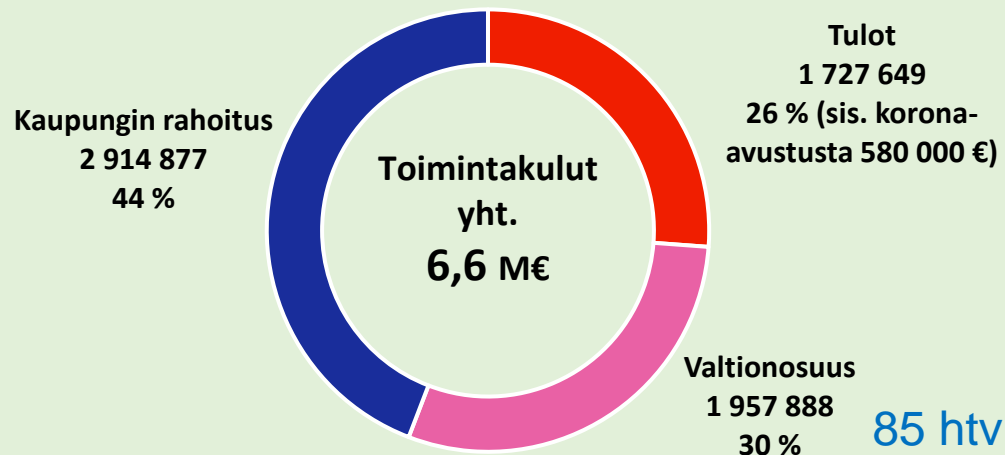

Musiikkikeskus

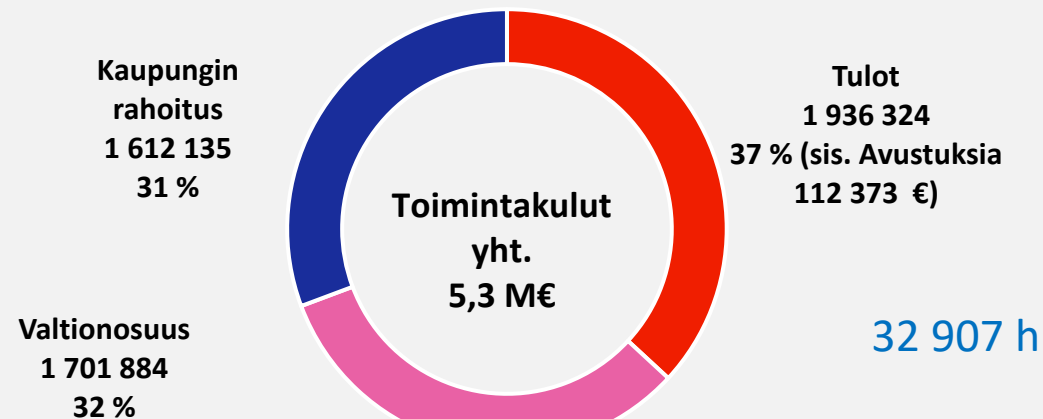

* Valtionosuus koskee kaupunginorkesterin toimintaa

Kaupunginteatteri

Kansalaisopisto

* Kansalaisopiston valtionosuuden peruste lasketaan kertomalla opetusministeriön ko. opistolle vahvistama opetustuntien määrä opetustunnin yksikköhinnalla

Neulaniemen sairaalakirjaston toiminta päättyi 2022.
Kirjastot olivat suljettuina 17.3. - 31.5.2020 pandemian vuoksi.
Pääkirjaston ja museon remontti 2019> osa pääkirjaston tiloista suljettu

Kirjastot **14**,
joista **12** Kuopiossa

Kirjastoautot **3**

Omatoimikirjastot 7

Maaninka,
Kaavi, Tuusniemi
Puijonlaakso 1.9.2020

Lainat per asukas

15,82 v. 2021
18,24 v. 2020

Henkilötyövuodet

84,4 v. 2022
80,8 v. 2021
-- v. 2020

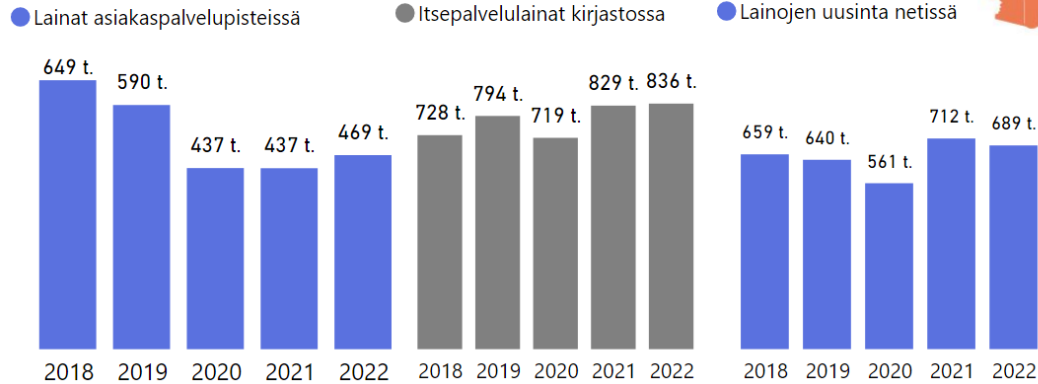
Kirjastojen lainat yht.
vuonna 2022

2,1 milj.

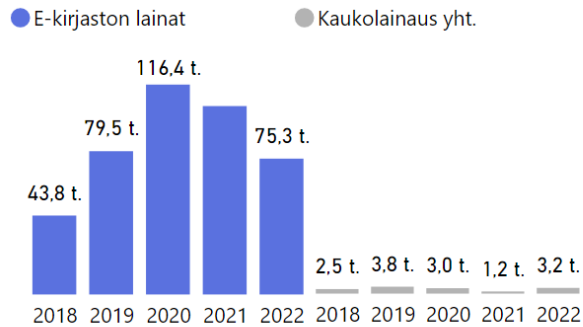
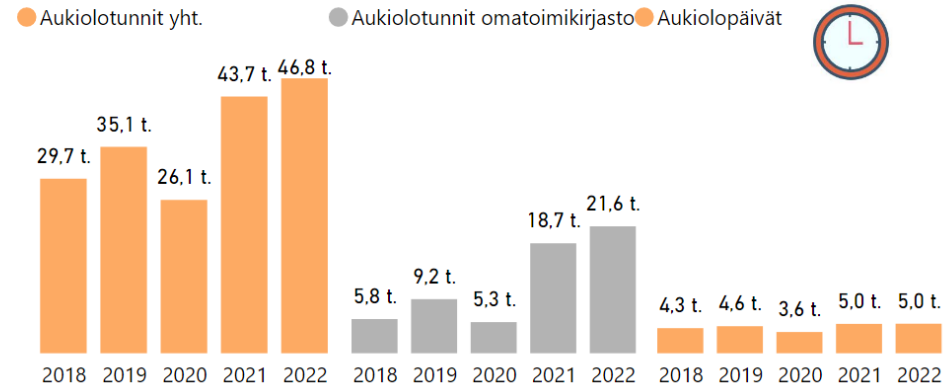
Fyysiset käynnit
kirjastoissa vuonna 2022

1,2 milj.

Kirjastojen lainojen määrä

Kirjastojen aukiolo

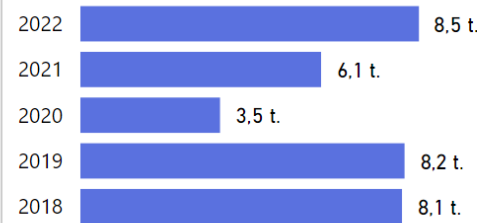

Lainat yhteensä

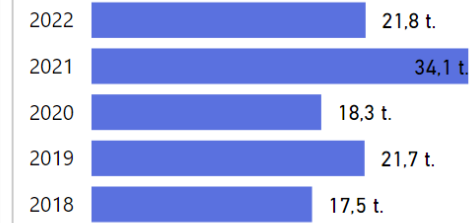
2,071,436

Käyttäjäkoulutuksiin osallistuneet

Tapahtumiin osallistuneet

*) Vuoden 2020 ja 2021 tapahtumiin osallistujat sisältävät virtuaalitapahtumat.

Kirjastoaineiston hankinta (lkm)

Mittari	2018	2019	2020	2021	2022
Kirjojen hankinta (lkm)	40957	40667	35324	32698	39942
Lehtien vuosikertojen hankinnat (lkm)	768	698	692	874	
Muun kirjastoaineiston hankinnat (lkm)	5497	5807	3566	2371	2642
Yhteensä	47222	47172	39582	35943	42584

Fyysiset käynnit

1,157,783 2022

2018

Lainaaajien lukumäärä

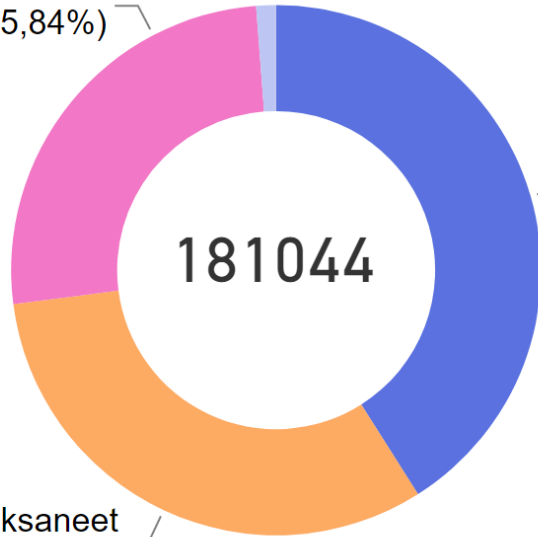
37,942 2022

2018

Toimintaan osallistuneet

2022

Muut kävijät (kauppa ja kok...
46788 (25,84%)

Kävijät ilmaiset
74246 (41,01%)

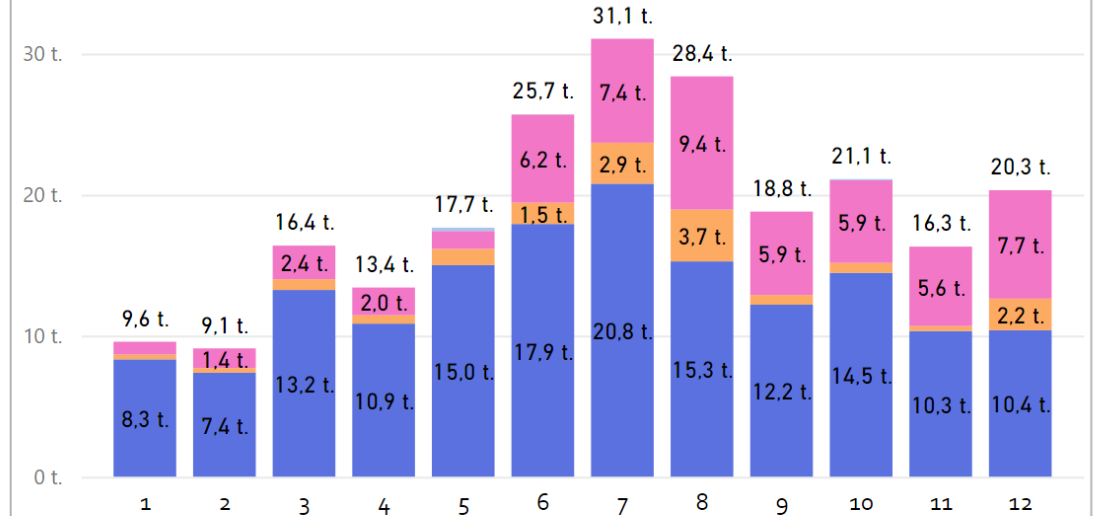
Kävijät maksaneet
57823 (31,94%)

Museoiden toimintaan osallistuneet

vuosi	Kävijät ilmaiset	Kävijät maksaneet	Muut kävijät (kauppa ja kokoukset)	Toiminta muualla, osallistuneet	Yhteensä
2022	74246	57823	46788	2187	181044
Kuopion museo	55929	39282	30451		125662
Taidemuseo	10214	11208	16231	2187	39840
Korttelimuseo	7783	7315	106		15204
J.V. Snellmanin museo	320	18			338

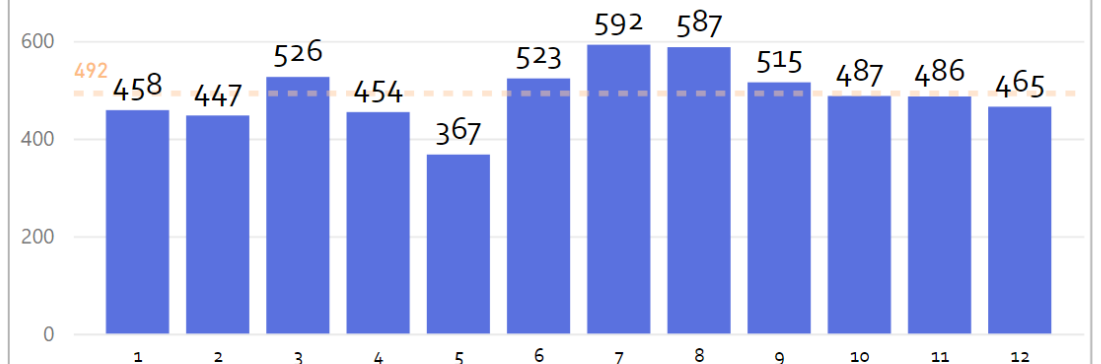
Museoiden toimintaan osallistuneet kuukausittain

Museo ● Kuopion museo ● Korttelimuseo ● Taidemuseo ● J.V. Snellmanin...

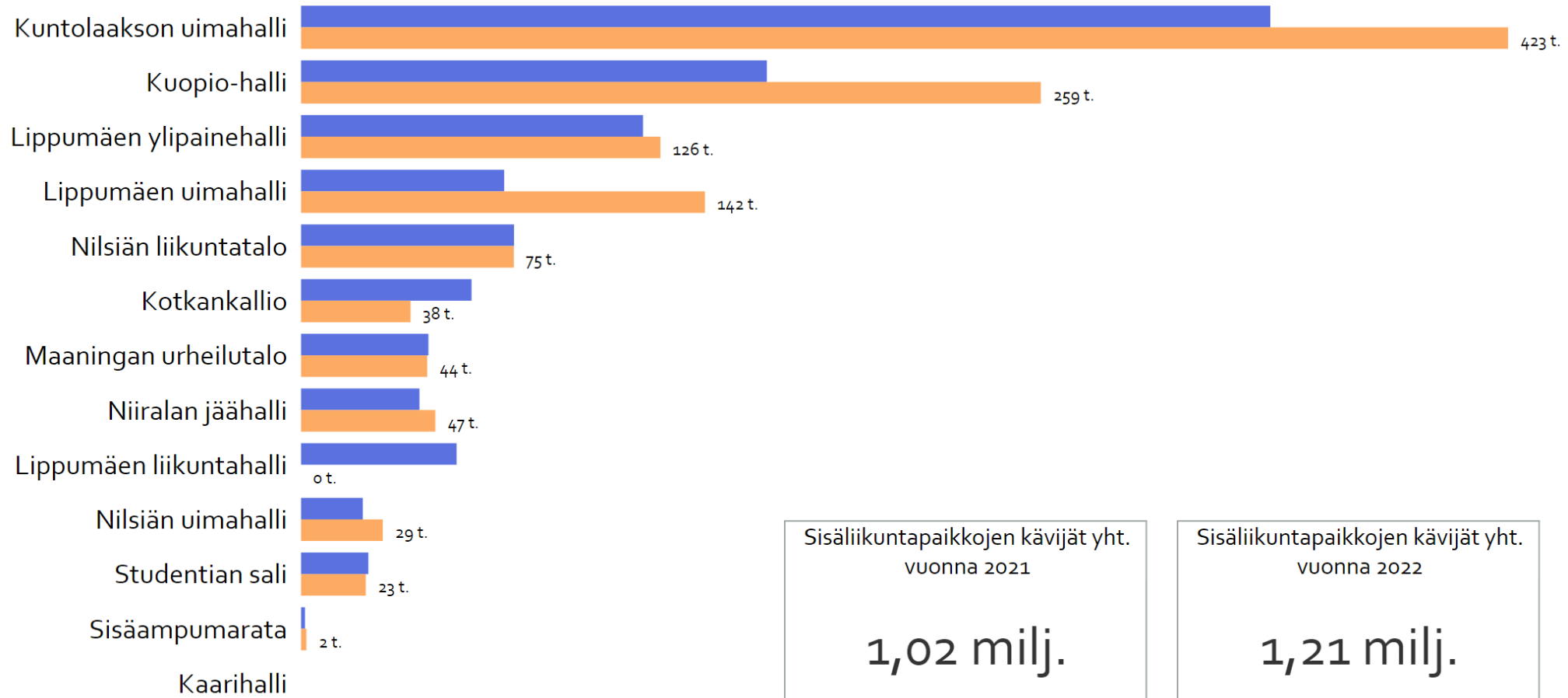
Museoiden aukiolotunnit kuukausittain

vuosi ● 2022

Sisäliikuntapaikkojen kävijät

Vuosi ● 2021 ● 2022

Uintikävijät yht.
2022

409762

Jäähallin kävijät yht.
2022

47139

Kuntosalikävijät yht.
2022

225793

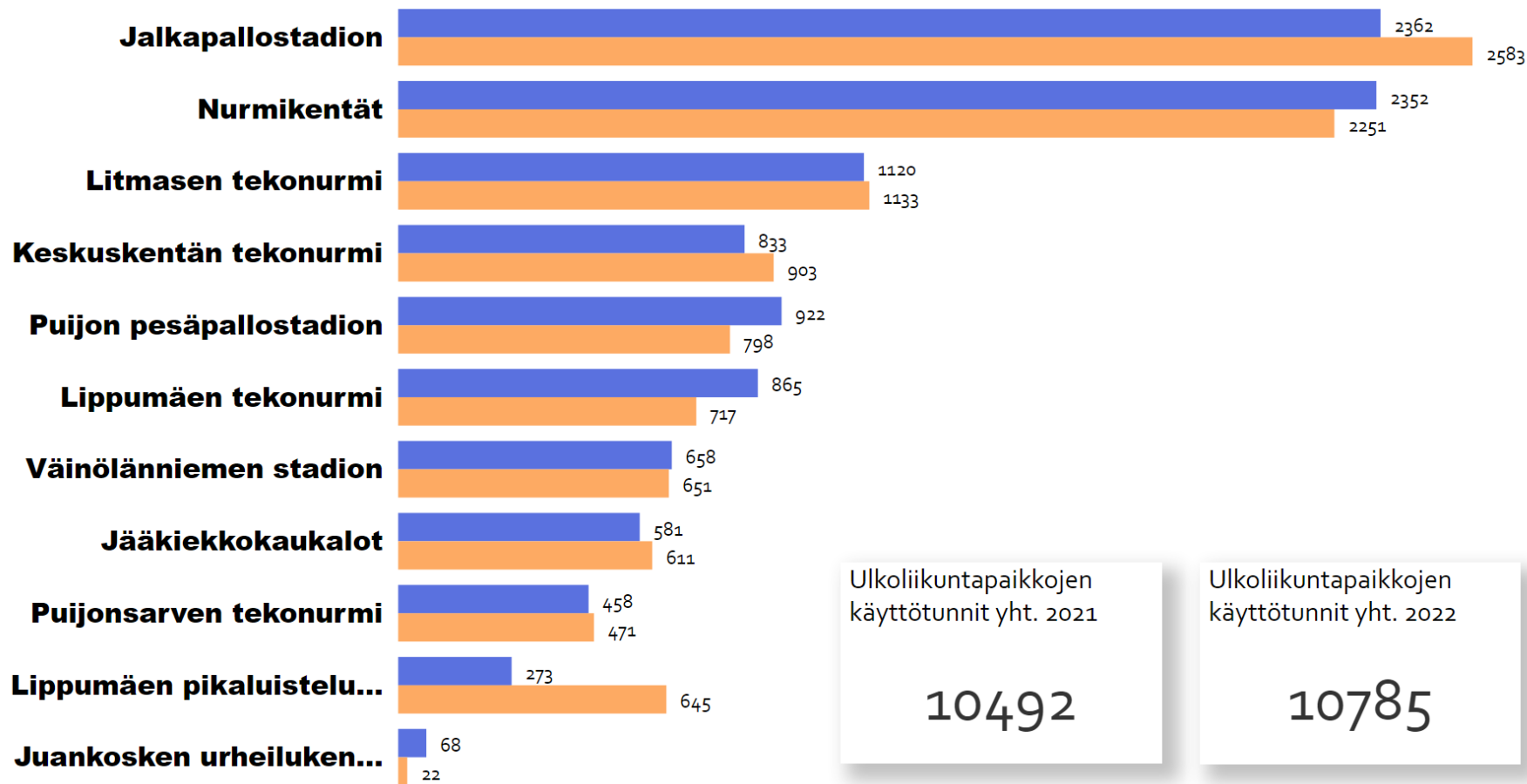
Kuopiohallin tapahtumien
kävijät yht. 2022

56452

Kuntolaakson uimahalli avattiin 3.8.2020 (korvaa Niiralan uimahallin).
Lippumäen jäähalli jäi pois käytöstä vuonna 2019.
Lippumäen ylipainehalli avattu 15.11.2019.
Nilsian uimahalli siirtyi kaupungille 1.4.2017.
Kuopio-hallin kävijämäärään sisältyy myös tilaisuuksien kävijät.

Ulkoliikuntapaikkojen käyttötunnit

Vuosi ● 2021 ● 2022

Ulkoliikuntapaikkojen käyttötunnit yht. 2021

10492

Ulkoliikuntapaikkojen käyttötunnit yht. 2022

10785

Vuosi

2023

2022

2021

2020

2019

2018

Kuntolaakson uimahalli avattiin 3.8.2020 (korvaa Niiralan uimahallin).
Lippumäen jäähalli jäi pois käytöstä vuonna 2019.
Lippumäen ylipainehalli avattu 15.11.2019.
Nilsian uimahalli siirtyi kaupungille 1.4.2017.
Kuopio-hallin kävijämäärään sisältyy myös tilaisuuksien kävijät.

Jalkapallokenttien käyttötunnit yht. 2022

8058

Pesäpallstadionin käyttötunnit yht. 2022

798

Muun urheilun käyttötunnit yht. 2022

673

Kansalaisopisto 2018 - 2022

Kunta

- Valitse kaikki
- Kuopio
- Sopimuskunnat

Lukukausi

- Valitse kaikki
- Kevät
- Syksy

Kurssien määrä 2018-2022

1825

Opetustuntien määrä 2018-2022

43950

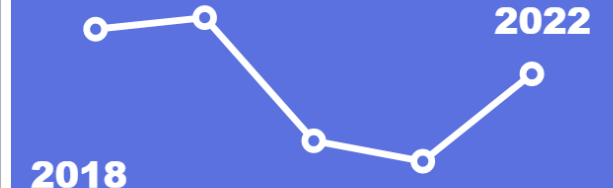
Täytetyt kurssipaikat 2018-2022

21310

Opetuskerroilla käynnit 2018-2022

249561

Kurssien lukumäärä

Kunta	2018	2019	2020	2021	2022
Kuopio	1631	1703	1677	1724	1665
Sopimuskunnat	231	227	169	211	160
Yhteensä	1862	1930	1846	1935	1825

Opetustuntien lukumäärä

Kunta	2018	2019	2020	2021	2022
Kuopio	39163	39489	36409	39575	40262
Sopimuskunnat	5053	4913	3905	4117	3688
Yhteensä	44216	44402	40314	43692	43950

Opetuskerroilla käynnit

Kunta	2018	2019	2020	2021	2022
Kuopio	239014	242557	217914	213575	236045
Sopimuskunnat	21898	21286	14663	13807	13516
Yhteensä	260912	263843	232577	227382	249561

Täytetyt kurssipaikat

Kunta	2018	2019	2020	2021	2022
Kuopio	21836	21817	18815	18121	19920
Sopimuskunnat	2452	1740	1646	1504	1390
Yhteensä	24288	23557	20461	19625	21310

Opetustuntien lukumäärä

Mittari	2018	2019	2020	2021	2022
Luennot ja tapahtumat, lkm	76	62	40	55	77
Luennot ja tapahtumat, osallistujat	5759	5575	1906	2608	6414
Luennot ja tapahtumat, tunnit	147	178	155	143	173
Toimipisteiden lukumäärä	158	135	143	144	139

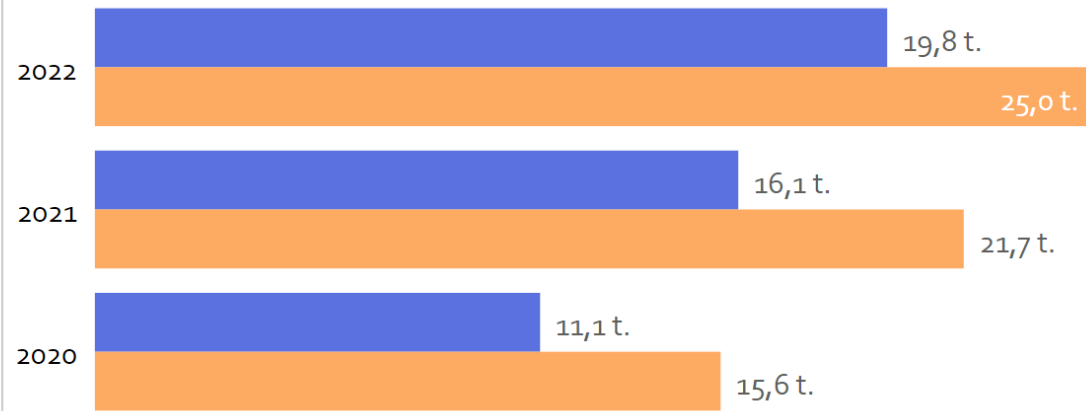
Kansalaisopiston toiminta oli tauolla keväällä maalis-toukokuussa 2020 koronapandemian vuoksi.

Kansalaistoiminnan palvelut

Kulttuurin ja liikunnan edistämisen osallistumiskerrat

● Kulttuurin edistäminen ● Liikunnan edistäminen

Koulujen loma-ajan toimintaan osallistuneet

Supersyysloma 2021

4463

Hyperhiihtoloma 2022

11984

Kesäajan liikuntaan osallistuneet 2022

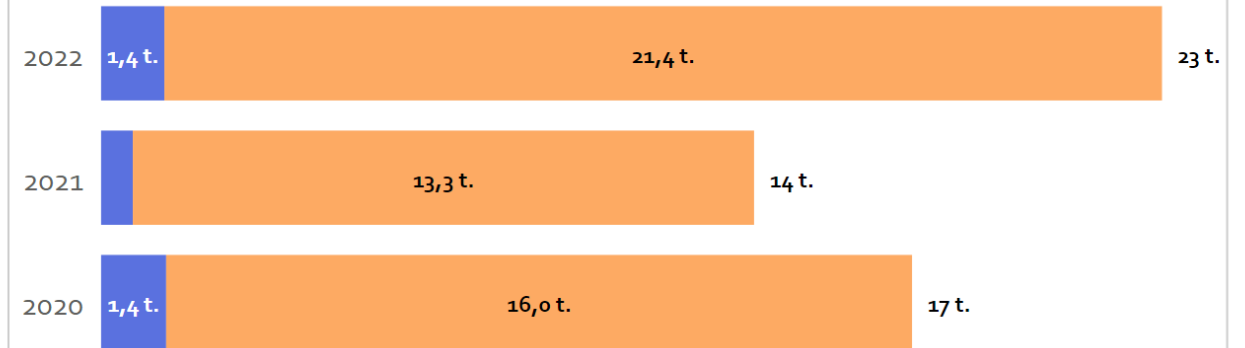
10821

Asukastuvat, elokuvateatterit olivat suljettuina pandemian vuoksi aj. 16.3.-13.5.2020.

Kino Kuvakukko oli suljettuna keväällä 2019 remontin vuoksi.

Elokuvatoiminnan kävijät

● Nilsin Manttu ● Kino Kuvakukko

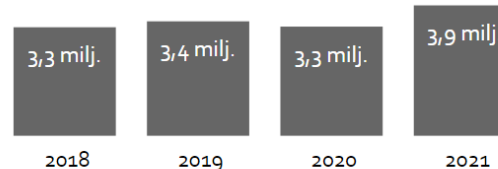
Järjestöavustusta hakeneiden asukas- ja kyläyhdistysten määrä 2021

365

Maksetut järjestö- ja ym. avustukset M€ 2021

3,9 milj.

Maksetut avustukset, €

Kaupunginteatteri

TULOSKORTTI 2022

Teatteritalossa kävijät
yht. v. 2022

53303

Katsojat omissa
esityksissä v. 2022

35211

Omien esitysten lkm.
v. 2022

195

Vierailuesitysten ja yht.
tuotantojen lkm. v. 2022

71

Kaupunginteatterin kävijät

53303

Katsojat omissa esityksissä

35211

Katsojat vierailu esityksissä

6337

Muiden tapahtumien kävijät

10045

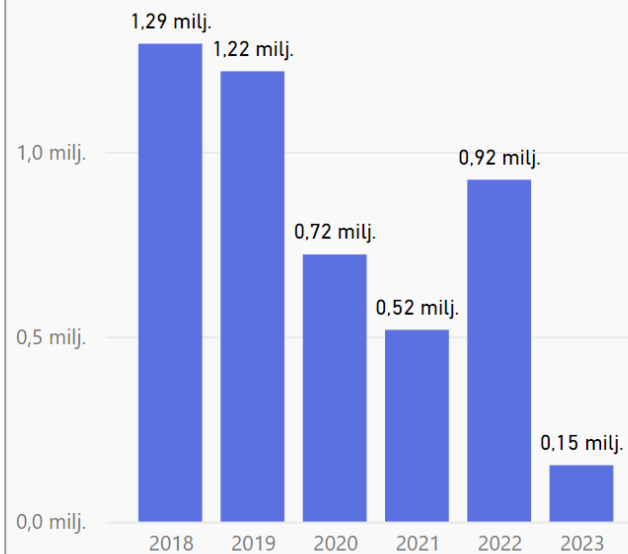

Vuokraustoiminnan kävijät

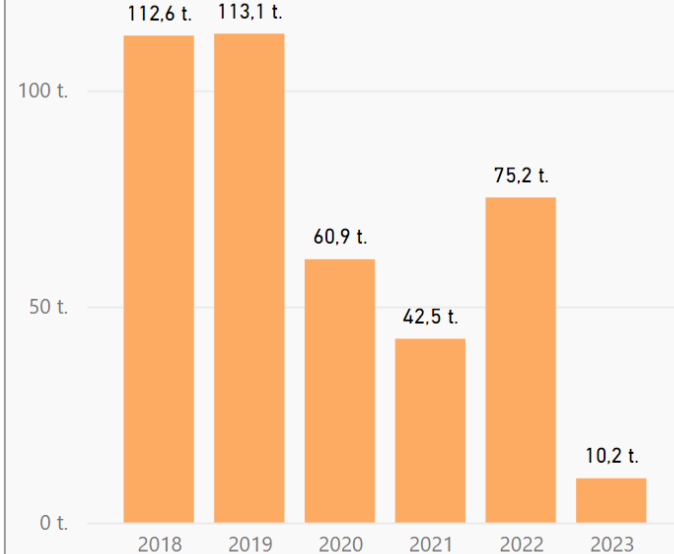
1710

Pääsylipputulot, €

Myydyt liput, lkm.

Näytäntöjen lukumäärä

Mittari	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Omien esitysten määrä teatteritalossa	211	183	111	99	195	17
Vierailuesitykset ja yhteistuotannot	44	80	103	36	71	9
Yhteensä	255	263	214	135	266	26

Ensi-iltojen määrä

Mittari	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Maria-näyttämön ja Aulan ensi-iltoj...	3	4	4	3	7	0
Minna-näyttämön ensi-iltojen määrä	4	4	3	4	3	0
Yhteensä	7	8	7	7	10	0

Kaupunginteatteri oli suljettu keväällä sekä joulukuussa 2020 ja alkuvuonna 2021 pandemian takia.

TULOSKORTTI

MK:n asiakkaat 2022

73246

Tapahtumat
yhteensä 2022

577

KKO:n tapahtumat
2022

119

KKO:n konsertit
Musarilla 2022

40

Musiikkikeskuksen toiminta:

- Kaupunginorkesterin (KKO) tuotannot
- Musiikkikeskuksen (MK) omat tuotannot
- Vuokraustoiminta: konsertit ja tapahtumat
- Vuokraustoiminta: kokoukset ja kongressit
- Vuokraustoiminta: muut tapahtumat

Musiikkikeskuksen asiakkaat

